

A9-0151/2024

22.3.2024

*****I**
JELENTÉS

az (EU) 2018/2001 és az (EU) 2019/944 irányelvnek az uniós villamosenergia-piac szerkezetének javítása tekintetében történő módosításáról szóló európai parlamenti és tanácsi irányelvre irányuló javaslatról
(COM(2023)0148 – C9-0049/2023 – 2023/0077B(COD))

Ipari, Kutatási és Energiaügyi Bizottság

Előadó: Nicolás González Casares

Az eljárások jelölései

- * Konzultációs eljárás
- ** Egyetértési eljárás
- ***I Rendes jogalkotási eljárás (első olvasat)
- ***II Rendes jogalkotási eljárás (második olvasat)
- ***III Rendes jogalkotási eljárás (harmadik olvasat)

(Az eljárás típusa a jogi aktus tervezetében javasolt jogalaptól függ.)

A jogi aktus tervezetének módosításai

A Parlament kéthasábos módosításai

A törlést ***félkövér dőlt*** betűk jelzik a baloldali hasáb szövegében.

A szövegváltoztatást ***félkövér dőlt*** betűk jelzik mindkét hasáb szövegében.

Az új szöveget ***félkövér dőlt*** betűk jelzik a jobb oldali hasáb szövegében.

A módosítások fejlécének első és második sora a vizsgált jogi aktus tervezetének érintett szakaszára utal. Ha a módosítás már létező – a jogi aktus tervezetével módosítani kívánt – jogalkotási aktusra vonatkozik, a fejléc egy harmadik és egy negyedik sort is tartalmaz, amelyek a létező jogalkotási aktusra és annak érintett rendelkezésére utalnak.

A Parlament módosításai egységes szerkezetbe foglalt (konsolidált) szöveg formájában

Az új szövegrészeket ***félkövér dőlt*** betűk jelzik. A törölt szövegrészeket a **█** jel jelzi vagy azok át vannak húzva. A szövegváltoztatást a helyettesítendő szöveg törlésével vagy áthúzásával és a helyébe lépő új szöveg ***félkövér dőlt*** szedésével jelzik.

Ettől eltérően a szolgálatok által a végleges szöveg kialakítása érdekében bevezetett, kimondottan technikai jellegű módosításokat nem kell jelölni.

TARTALOM

	Oldal
AZ EURÓPAI PARLAMENT JOGALKOTÁSI ÁLLÁSFOGLALÁS-TERVEZETE	5
MELLÉKLET: AZON SZERVEZETEK VAGY SZEMÉLYEK, AMELYEKTŐL, ILLETVE AKIKTŐL AZ ELŐADÓ ÉSZREVÉTELEKET KAPOTT	70
VÉLEMÉNY A GAZDASÁGI ÉS MONETÁRIS BIZOTTSÁG RÉSZÉRŐL	71
A KÖLTSÉGVETÉSI BIZOTTSÁG LEVELE	92
A BELSŐ PIACI ÉS FOGYASZTÓVÉDELMI BIZOTTSÁG LEVELE.....	96
AZ ILLETÉKES BIZOTTSÁG NÉV SZERINTI ZÁRÓSZAVAZÁSA	103

AZ EURÓPAI PARLAMENT JOGALKOTÁSI ÁLLÁSFOGLALÁS-TERVEZETE

az (EU) 2018/2001 és az (EU) 2019/944 irányelvnek az uniós villamosenergia-piac szerkezetének javítása tekintetében történő módosításáról szóló európai parlamenti és tanácsi irányelvre irányuló javaslatról
(COM(2023)0148 – C9-0049/2023 – 2023/0077B(COD))

(Rendes jogalkotási eljárás: első olvasat)

Az Európai Parlament,

- tekintettel a Bizottság Parlamenthez és Tanácshoz intézett javaslatára (COM(2023)0148),
 - tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződés 294. cikkének (2) bekezdésére és 194. cikkének (2) bekezdésére, amelyek alapján a Bizottság javaslatát benyújtotta a Parlamenthez (C9-0049/2023),
 - tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződés 294. cikkének (3) bekezdésére,
 - tekintettel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság 2023. június 14-i véleményére¹,
 - tekintettel a Régiók Bizottsága 2023. július 5-i véleményére²,
 - tekintettel az illetékes bizottság által az eljárási szabályzat 74. cikkének (4) bekezdése alapján jóváhagyott ideiglenes megállapodásra és a Tanács képviselőjének 2023. december 22-i írásbeli kötelezettségvállalására, amely szerint egyetért az Európai Parlament álláspontjával, az Európai Unió működéséről szóló szerződés 294. cikke (4) bekezdésével összhangban,
 - tekintettel az Elnökök Értekezletének 2024. február 21-i határozatára, amely felhatalmazza az Ipari, Kutatási és Energiaügyi Bizottságot a jogalkotási eljárás felosztására, valamint arra, hogy két különálló, egységes szerkezetbe foglalt szöveget terjesszen elő megvitatás céljából a plenáris ülés elé,
 - tekintettel eljárási szabályzata 59. cikkére,
 - tekintettel a Gazdasági és Monetáris Bizottság véleményére,
 - tekintettel a Költségvetési Bizottság és a Belső Piaci és Fogyasztóvédelmi Bizottság levelére,
 - tekintettel az Ipari, Kutatási és Energiaügyi Bizottság jelentésére (A9-0151/2024),
1. elfogadja első olvasatban az alábbi álláspontot;

¹ HL C 293., 2023.8.18., 112. o.

² HL C, C/2023/253., 2023.10.26., ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2023/253/oj>.

2. felkéri a Bizottságot, hogy utalja az ügyet újból a Parlamenthez, ha javaslata helyébe másik szöveget szándékozik léptetni, azt lényegesen módosítja vagy lényegesen módosítani kívánja;
3. utasítja elnökét, hogy továbbítsa a Parlament álláspontját a Tanácsnak és a Bizottságnak, valamint a nemzeti parlamenteknek.

Módosítás 1

AZ EURÓPAI PARLAMENT MÓDOSÍTÁSAI*
a Bizottság javaslatához

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS
(EU) 2024/... IRÁNYELVE

**■ az (EU) 2018/2001 és az (EU) 2019/944 irányelvnek
az uniós villamosenergia-piac szerkezetének javítása tekintetében történő módosításáról
(EGT-vonatkozású szöveg)**

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,
tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 194. cikke (2)
bekezdésére,
tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,
a jogalkotási aktus tervezetének a nemzeti parlamentek számára való megküldését követően,
tekintettel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményére³,

* Módosítások: az új vagy módosított szöveget félkövér dőlt betűtípus, a törléseket pedig a ■ jel mutatja.

³ HL C 293., 2023.8.18., 112. o.

tekintettel a Régiók Bizottságának véleményére⁴,
rendes jogalkotási eljárás keretében⁵,

⁴ HL C, C/2023/253., 2023.10.26., ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2023/253/oj>.

⁵ Az Európai Parlament ...-i álláspontja (a Hivatalos Lapban még nem tették közzé) és a Tanács ...-i határozata.

mivel:

- (1) 2021 szeptembere óta rendkívül magas árak és volatilitás figyelhető meg a villamosenergia-piacokon. Amint azt az Energiaszabályozók Európai Uniói Együttműködési Ügynöksége (a továbbiakban: ACER) az uniós nagykereskedelmi villamosenergia-piac szerkezetére vonatkozó, 2022 áprilisában készített végső értékelésében megállapította, ez főként a villamosenergia-termelésben felhasznált gáz magas árának a következménye.
- (2) Az Energiaközösségről szóló szerződés⁶ egyik szerződő fele, Ukrajna elleni orosz agressziós háború eszkalációja és a kapcsolódó, 2022 februárja óta bevezetett nemzetközi szankciók ***gázválsághoz vezettek***, zavarokat okoztak a globális energiapiacokon, súlyosbították a magas gázárak problémáját, és jelentős dominóhatást gyakoroltak a villamosenergia-árakra. Az Ukrajna elleni orosz agressziós háború bizonytalanságot okozott a villamosenergia-termelő létesítmények által felhasznált egyéb nyersanyagok, például a feketeszén és a nyersolaj kínálatában is. Ez a villamosenergia-árak volatilitásának további jelentős növekedését vonta maga után. ***A villamosenergia-árak emelkedését több atomreaktor korlátozott rendelkezésre állása, valamint a vízerőművek alacsony teljesítménye tovább fokozta.***

⁶ HL L 198., 2006.7.22., 18. o.

- (3) E helyzetre reagálva a Bizottság „*Az emelkedő energiaárak kezelése: a cselekvés és a támogatás eszköztára*” című, 2021. októberi közleményében egy olyan *intézkedésekből álló eszköztárat javasolt*, amelyet az *Unió* és tagállamai felhasználhatnak a magas energiaárak *lakossági fogyasztókra* és vállalkozásokra gyakorolt azonnali hatásának kezelésére – ideértve a jövedelemtámogatást, az adókedvezményeket, *az energiamegtakarítási és -tárolási intézkedéseket* –, valamint a jövőbeli ársokkokkal szembeni reziliencia megerősítésére. 2022. március 8-i, „REPowerEU: Közös európai fellépés a megfizethetőbb, biztonságosabb és fenntarthatóbb energiáért” című közleményében a Bizottság egy sor további intézkedést vázolt fel az eszköztár megerősítése és az emelkedő energiaárakra való reagálás érdekében. 2022. március 23-án a Bizottság ideiglenes állami támogatási rendszert is létrehozott annak érdekében, hogy bizonyos támogatások enyhíthessék a magas energiaárak hatását.

- (4) 2022. május 18-i, a REPowerEU tervről szóló közleményében a Bizottság az energiamegtakarításra, az energiaellátás diverzifikálására, **a megnövelt energiahatékonysági célkitűzésre** és a megújuló energia gyorsított bevezetésére összpontosító további intézkedéseket vezetett be az Unió orosz fosszilis tüzelőanyagoktól való függőségének csökkentése céljából, beleértve az Unió megújuló energiaforrásokra vonatkozó 2030-as célértékének 45 %-ra emelésére irányuló javaslatot is. Ezenkívül a Bizottság a „Rövid távú energiapiaci intervenciók és a villamosenergia-piac szerkezetének hosszú távú fejlesztése – Cselekvési terv” című, 2022. május 18-i közleményében a magas energiaárak kezelését célzó további rövid távú intézkedések megállapítása mellett meghatározta azokat a területeket, amelyeken javítani lehet a villamosenergia-piac szerkezetét, és bejelentette, hogy a jogszabályi keret **módosítása** céljából értékelni kívánja ezeket a területeket.

- (5) Az energiaár-válság és a biztonsági aggályok sürgős kezelése, valamint a polgárokat érintő áremelkedések visszaszorítása érdekében, **az Unió több jogi aktust is elfogadott, többek között az (EU) 2022/1032 európai parlamenti és tanácsi rendeletet⁷, amely megbízható földgáztárolási rendszert hozott létre, az (EU) 2022/1369 tanácsi rendeletet⁸, amely a gáz- és villamos energia iránti kereslet csökkentésére irányuló hatékony intézkedéseket irányozott elő, az (EU) 2022/1854 tanácsi rendeletet⁹, amely a gáz- és villamosenergia-piacokon keletkező rendkívüli nyereségek elkerülését célzó árkorlátozó mechanizmusokat hozott létre, valamint az (EU) 2022/2577 tanácsi rendeletet¹⁰, amely a megújulóenergia-létesítmények engedélyezési eljárásainak felgyorsítására vonatkozó intézkedéseket állapított meg.**

⁷ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2022/1032 rendelete (2022. június 29.) az (EU) 2017/1938 és a 715/2009/EK rendeletnek a földgáztárolás tekintetében történő módosításáról (HL L 173., 2022.6.30., 17. o.).

⁸ A Tanács (EU) 2022/1369 rendelete (2022. augusztus 5.) a koordinált gázkereslet-csökkentési intézkedésekről (HL L 206., 2022.8.8., 1. o.).

⁹ A Tanács (EU) 2022/1854 rendelete (2022. október 6.) a magas energiaárak kezelését célzó vészhelyzeti beavatkozásról (HL L 261. I, 2022.10.7., 1. o.).

¹⁰ A Tanács (EU) 2022/2577 rendelete (2022. december 22.) a megújuló energia szélesebb körű alkalmazásának felgyorsítását célzó keret meghatározásáról (HL L 335., 2022.12.29., 36. o.).

- (6) Az (EU) 2018/1999¹¹, az (EU) 2019/942¹² és az (EU) 2019/943¹³ európai parlamenti és tanácsi rendeletre, az (EU) 2018/2001¹⁴, az (EU) 2018/2002¹⁵ és az (EU) 2019/944¹⁶ európai parlamenti és tanácsi irányelvre (összefoglalóan közismert néven a „Tiszta energia minden európainak” csomag) épülő, jól integrált **energiapiac** lehetővé teszi az Unió számára, hogy **minden** körülmények között, az ellátásbiztonság garantálása és a dekarbonizációs folyamat fenntartása mellett kihasználja az egységes energiapiac gazdasági előnyeit **annak érdekében, hogy teljesítse az uniós klímasemlegességi célkitűzést**. A határokon átnyúló összekapcsolhatóság a villamosenergia-rendszerek biztonságosabb, megbízhatóbb és hatékonyabb működését, **valamint a rövid távú ársokkokkal szembeni fokozott rezilienciát** is biztosítja.

¹¹ *Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/1999 rendelete (2018. december 11.) az energiaunió és az éghajlat-politika irányításáról (HL L 328., 2018.12.21., 1. o.).*

¹² *Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/942 rendelete (2019. június 5.) az Energiaszabályozók Európai Unió Együttműködési Ügynökségének létrehozásáról (HL L 158., 2019.6.14., 22. o.).*

¹³ *Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/943 rendelete (2019. június 5.) a villamos energia belső piacáról (HL L 158., 2019.6.14., 54. o.).*

¹⁴ *Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/2001 irányelve (2018. december 11.) a megújuló energiaforrásokból előállított energia használatának előmozdításáról (HL L 328., 2018.12.21., 82. o.).*

¹⁵ *Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/2002 irányelve (2018. december 11.) az energiahatékonyságról szóló 2012/27/EU irányelv módosításáról (HL L 328., 2018.12.21., 210. o.).*

¹⁶ *Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/944 irányelve (2019. június 5.) a villamos energia belső piacára vonatkozó közös szabályokról (HL L 158., 2019.6.14., 125. o.).*

(7) *A belső energiapiac megerősítéséhez, valamint az éghajlatváltozással és az energetikai átállással kapcsolatos célkitűzések eléréséhez az Unió villamosenergia-hálózatának jelentős korszerűsítésére van szükség annak érdekében, hogy képes legyen kezelni a megújulóenergia-kapacitás jelentős növekedését, a termelési mennyiségek időjárási körülményektől függő változékonyságát, az Unió-szerte változó villamosenergia-áramlási mintákat, valamint a például az elektromos járművekhez és a hőszivattyúkhoz kapcsolódó új keresletet. A hálózatokba történő, határokon belüli és határokon átnyúló beruházások elengedhetetlenek a belső villamosenergia-piac megfelelő működéséhez, ideértve az ellátásbiztonságot is. Erre azért van szükség, hogy a megújuló energiát és a keresletet integrálni lehessen egy olyan környezetben, ahol ezek egymástól a korábbiaknál távolabb helyezkednek el, végső soron pedig az uniós éghajlat- és energiapolitikai célok eléréséhez. Ezért az uniós villamosenergia-piac valamennyi reformjának hozzá kell járulnia egy integráltabb uniós villamosenergia-hálózat megvalósításához annak biztosítása érdekében, hogy a villamosenergia-hálózatok összeköttetése tekintetében 2030-ra valamennyi tagállam elérje az (EU) 2018/1999 rendelet 4. cikke d) pontjának 1. alpontjában a villamosenergia-hálózatok összeköttetése vonatkozásában megállapított legalább 15 %-os célnak megfelelő szintet, hogy ezt a rendszerösszekötő kapacitást a lehető legnagyobb mértékben a határokon átnyúló kereskedelem céljára használják, és hogy az Unió villamosenergia-hálózatát és konnektivitási infrastruktúráját, például az (EU) 2022/869 rendelet¹⁷ által létrehozott, közös érdekű uniós projekteket kiépítsék, illetve korszerűsítsék. Valamennyi uniós polgár és vállalkozás számára megfelelő konnektivitást kell biztosítani, mivel ez jelentős lehetőségeket teremthet számukra az Unió energetikai átállásában és digitális transzformációjában való részvételre. Különös figyelmet kell fordítani az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 349. cikkében említett legkülső régiókra, amely cikk elismeri e régiók sajátos korlátait, és egyedi intézkedések elfogadásáról rendelkezik rájuk vonatkozóan.*

- (8) A villamosenergia-piac jelenlegi szerkezete hozzájárult ahhoz, hogy a kiskereskedelmi villamosenergia-piacokon olyan új és innovatív termékek, szolgáltatások és intézkedések jelenjenek meg, amelyek hozzájárulnak az energiahatékonysághoz és a megújuló energia használatának elterjedéséhez, valamint további lehetőségeket biztosítanak annak érdekében, hogy segítsenek a fogyasztóknak csökkenteni az energiaszámláikat, többek között kis termelőlétesítmények és a keresletoldali választ biztosító újonnan megjelent szolgáltatások révén. Az Unió jövőbeli villamosenergia-piacainak és villamosenergia-rendszereinek egyik kulcsfontosságú elemét az energiarendszer digitalizálásában rejlő lehetőségek megléte és azok kiaknázása – például a fogyasztók aktív részvétele – képezi. Ezzel egyidejűleg tiszteletben kell tartani a fogyasztók döntéseit, és lehetővé kell tenni számukra, hogy a különféle szerződéses ajánlatok nyújtotta előnyök közül választhassanak, **valamint a lakossági fogyasztóknak az energiaválság során védelmet kell kapniuk a magas árakkal szemben. Az energiarendszer integrációja az energiarendszer egészének tervezésére és működtetésére irányul – több energiahordozóra, infrastruktúrára és fogyasztási ágazatra kiterjedően – azáltal, hogy szorosabb kapcsolatokat és szinergiát hoz létre közöttük, valamint a digitalizáció támogatásával, azzal a céllal, hogy biztonságos, megfizethető, megbízható és fenntartható energetikai szolgáltatásokat lehessen nyújtani.**
- (9) Az energiaválsággal összefüggésben a villamosenergia-piac jelenlegi szerkezetét érintő számos hiányosságra és **váratlan következményre** is fény derült a fosszilis tüzelőanyag-árak növekedésének és ingadozásának a rövid távú villamosenergia-piacokra gyakorolt hatásával kapcsolatban, ami kiszolgáltatott helyzetbe hozza a **lakossági fogyasztókat** és a vállalkozásokat a jelentős áremelkedésekkel és az azokból eredő, a villamosenergia-számláikon megmutatkozó hatásokkal szemben.

- (10) A megújuló energia és a tiszta, rugalmas technológiák gyorsabb elterjedése a legfenntarthatóbb és legköltséghatékonyabb módja annak, hogy strukturálisan csökkenjen a villamosenergia-termeléshez szükséges fosszilis tüzelőanyagok iránti kereslet, és hogy – a villamosítás és az energiarendszer integrációja révén – lehetővé váljon a közvetlen fogyasztás. Alacsony működési költségük miatt a megújuló energiaforrások Unió-szerte pozitív hatást gyakorolhatnak a villamosenergia-árakra, és hozzájárulhatnak a fosszilis tüzelőanyagok ■ fogyasztásának csökkentéséhez.
- (11) A villamosenergia-piac szerkezetében végrehajtott változtatásoknak biztosítaniuk kell, hogy a megújuló energiaforrásokból előállított villamos energia fokozódó elterjedéséből és az energetikai átállás egészéből származó előnyök eljussanak a fogyasztókhoz – beleértve a legkiszolgáltatottabb fogyasztókat is –, hogy a fogyasztók végső soron védelmet kapjanak az energiaválságokkal szemben, valamint hogy ne kerüljön még több lakossági fogyasztó az energiaszegénység csapdájába. ***E változtatásoknak*** enyhíteniük kell a fosszilis tüzelőanyagok, különösen a gáz magas árának a villamosenergia-árakra gyakorolt hatását, mégpedig azzal a céllal, hogy a lakossági fogyasztók és a vállalkozások hosszabb távon kihasználhassák a fenntartható megújuló és alacsony szén-dioxid-kibocsátású forrásokból származó megfizethető és biztonságos energia előnyeit, ***valamint az energiahatékony megoldásokat az általános energiaköltségek mérséklésében, és ez csökkentheti a villamosenergia-hálózat és a termelési kapacitás bővítésének szükségességét.***

- (12) A villamosenergia-piaci szerkezet **reformjának célja, hogy valamennyi fogyasztó számára megfizethető és versenyképes villamosenergia-árak alakuljanak ki.** **Ennélfogva nemcsak** a fogyasztók **javát kell szolgálnia, hanem** az uniós iparágak versenyképességét is javítani kell a karbonsemlegességre való átállásuk megvalósításához szükséges tiszta technológiákkal kapcsolatos beruházások megkönnyítésével. Az Unió energetikai átállását erőteljes, tiszta gyártási technológiákra épülő bázisnak kell támogatnia. Az említett reformok támogatni fogják az ipar megfizethető villamosítását, és elősegítik, hogy az Unió globális vezető szerepet töltsön be a tisztaenergia-technológiákkal kapcsolatos kutatás és innováció terén.

- (13) Az új termelő- és keresleti létesítmények, különösen a megújulóenergia-erőművek hálózathoz való csatlakoztatásának folyamata gyakran szenved késedelmet. E késedelmek egyik oka a beruházó által választott helyszínen rendelkezésre álló hálózati kapacitás hiánya, ami a hálózat bővítését vagy megerősítését teszi szükségessé annak érdekében, hogy a létesítményeket csatlakoztatni lehessen a rendszerhez. Egy arra vonatkozó új követelmény bevezetése, hogy a villamosenergia-rendszerüzemeltetők – mind átviteli, mind elosztási szinten – tegyék közzé és frissítsék a működési területükön **új csatlakozások számára** rendelkezésre álló kapacitásra vonatkozó információkat, megkönnyítené a beruházók számára, hogy hozzájussanak a hálózati kapacitás rendszeren belüli rendelkezésre állására vonatkozó információkhoz, ezáltal hozzájárulna a döntéshozatal gyorsításához, ez pedig gyorsítaná a megújuló energia megkívánt alkalmazását. ***Az elosztórendszer-üzemeltetőknek rendszeresen – legalább negyedévenként – naprakésszé kell tenniük az említett információkat. A tagállamok számára lehetővé kell tenni, hogy úgy határozzanak, hogy ezt a követelményt nem alkalmazzák azokra a villamosenergia-ipari vállalkozásokra, amelyek 100 000-nél kevesebb rácsatlakozott felhasználót vagy kis, szigetüzemben működő rendszereket látnak el, ugyanakkor a tagállamoknak egyrészt arra kell ösztönözniük az említett vállalkozásokat, hogy évente egyszer bocsássák a rendszerhasználók rendelkezésére ezeket az információkat, másrészt pedig elő kell mozdítaniuk az elosztórendszer-üzemeltetők közötti, e célt szolgáló együttműködést. A rendszerüzemeltetőknek emellett közzé kell tenniük a rendelkezésre álló hálózati kapacitások meghatározásához használt kritériumokat is; ezek lehetnek például a következők: a fennálló kereslet és a termelőkapacitások, az újabb rendszerhasználók lehetséges további integrációjának értékelésére vonatkozó feltételezések, a lehetséges energiakorlátozásokra vonatkozó releváns információk, valamint a jövőben várható releváns hálózatfejlesztésekkel kapcsolatos várakozások.***

- (14) Továbbá, a hálózathoz való csatlakozás iránti kérelmekkel kapcsolatos hosszú válaszadási idő problémájának kezelése érdekében, az elosztórendszer-üzemeltetőknek egyértelmű és átlátható tájékoztatást kell nyújtaniuk a rendszerhasználók számára a csatlakozási kérelmek feldolgozásának állapotáról és kezeléséről. Az elosztórendszer-üzemeltetőknek **■** a kérelem benyújtásától számított három hónapon belül kell megadniuk az említett tájékoztatást, **és azt rendszeresen, legalább negyedévente frissíteniük kell.**
- (15) ***Az olyan területeken, ahol a villamosenergia-hálózatok hálózati kapacitása korlátozott vagy nincsen hálózati kapacitásuk, a hálózati csatlakozást kérelmező rendszerhasználók számára lehetővé kell tenni, hogy nem garantált szállításra vonatkozó, rugalmas hálózati csatlakozási szerződést kössenek. Az ilyen hálózati csatlakozási szerződésekben figyelembe lehet venni például az energiatárolást, illetve korlátozni lehet azokat az időszakokat, amelyekben a villamosenergia-termelő üzem villamos energiát táplálhat be a hálózatba, vagy az exportálható kapacitást, lehetővé téve a részleges csatlakozást. Az említett területeken a rendszerüzemeltetőknek fel kell ajánlaniuk a rugalmas hálózati csatlakozási szerződés megkötésének lehetőségét. A szabályozó hatóságoknak olyan keretet kell kidolgozniuk az említett rugalmas csatlakozások rendszerüzemeltetők általi létrehozására vonatkozóan, amely biztosítja a következőket: a strukturális megoldásokat nyújtó hálózat-megerősítések élveznek elsőbbséget; a hálózati csatlakozási szerződéseket garantált szállításra vonatkozóvá alakítják át, amint a hálózat arra alkalmassá válik; a rugalmas csatlakozásokat végleges megoldásként bevezetik azokon a területeken, ahol a hálózat megerősítése nem hatékony megoldás; valamint, a lehetőségekhez mérten, átláthatóvá teszik a hálózati csatlakozást kérelmező rendszerhasználók számára, hogy milyen korlátozási szintek várhatók a rugalmas hálózati csatlakozási szerződés keretében.***

- (16) Az energiaválság alatt a fogyasztóknak rendkívül ingadozó nagykereskedelmi energiaárakkal kellett szembesülniük, és csak korlátozott lehetőségük volt az energiapiacra való aktív részvételre. Ennek következtében sok **lakossági fogyasztó** ütközött **pénzügyi nehézségekbe, és nem tudták rendezni a számláikat**. Ez leginkább a kiszolgáltatott helyzetben lévő felhasználókat és az energiaszegénység sújtotta felhasználókat érinti, de a közepes jövedelmű **lakossági fogyasztók** is szembesültek ezekkel a kihívásokkal. **A magas energiaárak a fogyasztók egészségére, jóllétére és az általános életminőségre is negatív hatást gyakorolhatnak**. Ezért fontos javítani a fogyasztói jogokat és a fogyasztók védelmét, lehetővé téve a fogyasztók számára, hogy részesüljenek az energetikai átállás előnyeiből, villamosenergia-számláik függetlenné váljanak az energiapiacokon tapasztalható rövid távú ármozgásoktól, valamint hogy ismét egyensúlyba kerüljön a kockázat ellátók és fogyasztók közötti megoszlása.

- (17) Szükséges, hogy az ajánlatok széles választéka álljon a fogyasztók rendelkezésére, hogy azokból az igényeiknek megfelelő szerződést választhassanak. Az ellátók azonban csökkentették ajánlataik számát, egyre ritkábbak a rögzített áras szerződések, és az ajánlatok választéka is szegényebb lett. A fogyasztók számára mindig lehetőséget kell biztosítani arra, hogy megfizethető, rögzített áras, határozott idejű **villamosenergia-ellátási** szerződést válasszanak, az ellátók számára pedig nem szabad lehetővé tenni, hogy a szerződés lejárta előtt egyoldalúan módosítsák a szerződéses feltételeket **vagy megszüntessék a szerződést. Mindazonáltal a dinamikus árazású szerződések továbbra is elengedhetetlenek, és a megújuló energiaforrások növekvő térnyerése segítheti a fogyasztókat az energiaszámláik csökkentésében. A tagállamok számára lehetővé kell tenni, hogy a 200 000-nél több végfelhasználóval rendelkező, kizárólag dinamikus árazású szerződéseket kínáló ellátókat mentesítsék a rögzített áras, határozott idejű szerződések felajánlásának kötelezettsége alól, feltéve, hogy ez a mentesítés nem gyakorol negatív hatást a versenyre, és fennmarad a határozott idejű, rögzített áras szerződések kellő választéka.**

- (18) Ha az ellátók nem gondoskodnak arról, hogy a villamosenergia-portfóliójuk megfelelő fedezettel rendelkezzen, a nagykereskedelmi villamosenergia-árak változásai pénzügyi kockázatot jelenthetnek számukra és a csődjükhöz vezethetnek, az pedig ahhoz, hogy a költségeiket a fogyasztókra és a hálózat más használóira hárítják át. Ezért az ellátóknak rögzített áras szerződések felkínálása esetén megfelelő fedezettel kell rendelkezniük. A megfelelő fedezeti stratégia kialakításakor figyelembe kell venni az ellátók saját termeléshez való hozzáférését és kapitalizációját, valamint a nagykereskedelmi piaci árak változásainak való kitettségét, ***az ellátó méretét és a piac szerkezetét. A megfelelő fedezeti stratégiák megléte olyan általános szabályokkal biztosítható, amelyeket az egyes ellátók pozícióinak vagy stratégiáinak konkrét felülvizsgálata nélkül felügyelnek. Az ellátókra vonatkozó stressztesztok és jelentéstételi követelmények eszközként szolgálhatnak az ellátók fedezeti stratégiáinak értékeléséhez.***

- (19) A fogyasztók számára lehetővé kell tenni, hogy megválasszthassák azt az ellátót, amelyik az igényeiknek leginkább megfelelő árat és szolgáltatást kínálja számukra. A mérési és egyedi mérési technológia, valamint az információs és kommunikációs technológia fejlődése ma már műszakilag lehetővé teszi, hogy egyetlen telephelyen több ellátó is működjön. A felhasználóknak lehetőséget kell biztosítani arra, hogy külön ellátót válasszanak, **különösen** az olyan készülékekhez – mint például a hőszivattyúkhöz vagy elektromos járművekhez – szükséges villamos energia esetében, amelyek különösen nagy fogyasztásúak, vagy amelyek az árjelzéseknek megfelelően képesek automatikusan átütemezni a villamosenergia-fogyasztásukat. ***E célból lehetővé kell tenni a felhasználók számára, hogy a telephelyükhöz tartozó egyetlen csatlakozási pont több fogyasztásmérő és számlázási pontot is magában foglaljon, lehetővé téve a különböző készülékek külön-külön történő mérését és ellátását. A fogyasztásmérő pontokat egyértelműen meg kell különböztetni egymástól, és azoknak meg kell felelniük az alkalmazandó műszaki előírásoknak. Az ehhez kapcsolódó költségek megosztásának szabályait a tagállamoknak kell megállapítaniuk. Amennyiben az okos mérési rendszerek akár több fogyasztásmérő pontot is közvetlenül magukban foglalhatnak, a használatuk lehetőséget biztosít arra, hogy a felhasználók egyidejűleg több villamosenergia-ellátási szerződéssel rendelkezzenek. Az ellátóknak csak az általuk ellátott fogyasztásmérő és számlázási pontok tekintetében van kiegyenlítő szabályozási felelősségük.***

Ezenkívül a rugalmas, szabályozható terhelésű készülékekhez csatlakoztatott vagy azokba ágyazott, ***célzott fogyasztásmérési megoldások használatának lehetővé tétele révén*** a végfelhasználók ösztönzőkön alapuló egyéb keresletoldali válaszrendszerekben is részt vehetnek, amelyek rugalmassági szolgáltatásokat nyújtanak a villamosenergia-piacon, valamint az átvitelrendszer- és az elosztórendszer-üzemeltetők számára. Összességében az említett intézkedéseknek ***összeegyeztethetőnek kell lenniük az energiamegosztással***, hozzá kell járulniuk a keresletoldali válaszok szélesebb körű alkalmazásához és a tudatos fogyasztói magatartás kialakításához, lehetővé téve ***a felhasználók számára***, hogy nagyobb ellenőrzést gyakoroljanak saját energiafogyasztásuk és számláik felett, miközben további rugalmasságot biztosítanak a villamosenergia-rendszer számára a keresleti és kínálati ingadozások kezelése érdekében.

- (20) Az egyre összetettebbé váló energia-ellátási ajánlatok és a különböző marketinggyakorlatok miatt a fogyasztók számára gyakran nehézséget okoz, hogy maradéktalanul megértsék az ellátók által adott ajánlatok vagy az aláírt szerződések minden vonatkozását. Gyakran előfordul különösen az, hogy nem egyértelműek az olyan elemek, mint az ár megállapításának módja, a szerződés megújításának feltételei, a szerződés megszüntetésének következményei, illetve a feltételek ellátó általi megváltoztatásának okai. Ezért az energia-ellátási ajánlatokra vonatkozó legfontosabb információkat az ellátóknak vagy az aggregálásban részt vevő piaci szereplőknek a szerződés megkötése vagy meghosszabbítása előtt tömör és könnyen érthető módon kell a fogyasztók rendelkezésére bocsátaniuk.

- (21) A fogyasztók folyamatos ellátásának biztosítása érdekében – *különösen az ellátó kiesése esetére – a tagállamoknak végső menedékes ellátói rendszert kell bevezetniük. Lehetővé kell tenni, hogy a végső menedékes ellátót akár az ellátó kiesését megelőzően, akár annak bekövetkezésekor ki lehessen jelölni. Az ilyen végső menedékes ellátó* egyetemes szolgáltatónak tekinthető. A végső menedékes ellátó lehet egy vertikálisan integrált vállalkozás elosztási feladatokat is ellátó értékesítési részlege, amennyiben megfelel az (EU) 2019/944 európai parlamenti és tanácsi *irányelvben*¹⁸ foglalt szétválasztási követelményeknek. Ez azonban nem jelenti azt, hogy a tagállamok kötelesek lennének rögzített minimáláron biztosítani az ellátást. *Amennyiben egy tagállam arra kötelez egy végső menedékes ellátót, hogy villamos energiával lásson el olyan felhasználót, amely nem kap piaci alapú ajánlatokat, az (EU) 2019/944 irányelv 5. cikkében előírt feltételek alkalmazandók, és az említett kötelezettség csak annyiban foglalhat magában szabályozott árat, amennyiben a szóban forgó felhasználó jogosult a szabályozott árak igénybevételére. Annak megítélésakor, hogy a nem lakossági fogyasztó által kapott ajánlatok piaci alapúak-e, a tagállamoknak figyelembe kell venniük az egyedi kereskedelmi és műszaki körülményeket. Amennyiben egy tagállam ezen irányelv hatálybalépésének időpontja előtt tisztességes, átlátható és megkülönböztetésmentes eljárás keretében végső menedékes ellátót jelölt ki, nem szükséges új eljárást indítani a végső menedékes ellátó kijelölésére.*

¹⁸ *Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/944 irányelve (2019. június 5.) a villamos energia belső piacára vonatkozó közös szabályokról és a 2012/27/EU irányelv módosításáról (HL L 158., 2019.6.14., 125. o.).*

- (22) Az energiamegosztás megteremtheti a magas és ingadozó nagykereskedelmi piaci árak fogyasztói energiaszámlákra gyakorolt hatásaival szembeni rezilienciát, elősegítheti a tudatos fogyasztói magatartás szélesebb körben történő kialakítását olyanok számára is – mint például a kiszolgáltatott helyzetben lévő felhasználók és az energiaszegénység által érintett felhasználók –, akiknek egyébként pénzügyi vagy földrajzi korlátok miatt nincs lehetőségük arra, hogy aktív felhasználóvá váljanak, emellett további magántőke-befektetések mozgósításával és a javadalmazási módok diverzifikálásával előmozdítja a megújuló energia használatának fokozott elterjedését. A megfelelő árjelzések és tárolólétesítmények integrálásával az energiamegosztás hozzájárulhat azoknak az alapoknak a megteremtéséhez, amelyek a kisebb fogyasztók rugalmassági potenciáljának kiaknázásához szükségesek. *Az ezen irányelvben foglalt, energiamegosztással kapcsolatos rendelkezések kiegészítik az (EU) 2018/2001 európai parlamenti és a tanácsi irányelv 21. cikkében és az (EU) 2019/944 irányelv¹⁹ 15. cikkében foglalt, termelő-fogyasztókkal kapcsolatos rendelkezéseket, különösen a kollektíven eljáró termelő-fogyasztók tekintetében.*
- (23) A tároló- vagy termelőlétesítményt birtokló vagy bérlő aktív felhasználók számára biztosítani kell a jogot arra, hogy a többlettermelést **akár díj ellenében, akár térítésmentesen** megosszák, és lehetővé tegyék más fogyasztók számára, hogy aktív felhasználóvá váljanak, vagy hogy a közösen bérelt vagy birtokolt – **legfeljebb 6 MW teljesítményű** – létesítményekben előállított vagy tárolt megújuló energiát közvetlenül vagy harmadik félnek minősülő szervezón keresztül megosszák.

¹⁹ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/2001 irányelve (2018. december 11.) a megújuló energiaforrásokból előállított energia használatának előmozdításáról (HL L 328., 2018.12.21., 82. o.).

Az energiamegosztási rendszerekben részt vevő – közép vállalkozásnál nagyobb – felhasználók esetében a termelőlétesítmény energiamegosztási rendszerhez kapcsolódó beépített kapacitása legfeljebb 6 MW lehet, az energiamegosztásra pedig a tagállamok által meghatározott helyi területen vagy szűkebb földrajzi területen belül kerülhet sor. A többlettermelés vételár ellenében történő megosztásáért járó kifizetések eszközölhetők mind közvetlenül az aktív felhasználók között, mind automatizáltan egy szereplők közötti kereskedési platformon keresztül. Az energiamegosztási megállapodások vagy aktív felhasználók közötti magánszerződésen alapulnak, vagy jogi személyiséggel bíró szervezeten keresztül szerveződnek. Az (EU) 2018/2001 ■ irányelvben meghatározott megújulóenergia-közösségre vagy az (EU) 2019/944 ■ irányelv 2. cikkének 11. pontjában meghatározott helyi energiaközösségre vonatkozó kritériumokat magában foglaló, jogi személyiséggel bíró szervezet megszathatja tagjaival a teljes mértékben tulajdonukban lévő létesítményekben előállított villamos energiát. Az energiamegosztás védelmi és tudatos fogyasztói magatartás kialakítására vonatkozó keretének különös figyelmet kell fordítania a kiszolgáltatott helyzetben lévő felhasználókra és az energiaszegénység által érintett felhasználókra.

- (24) Az energiamegosztás révén megvalósul a több, közösen eljáró aktív felhasználó által a **nyilvános** hálózatba betáplált saját termelésű vagy tárolt villamos energia kollektív fogyasztása. A tagállamoknak megfelelő informatikai infrastruktúrát kell létrehozniuk, amely lehetővé teszi **a felhasználónak egyrészt a mért teljes fogyasztására, másrészt a saját termelésű vagy tárolt megújuló energia – teljes fogyasztásból levont** – fogyasztására vonatkozó, egy bizonyos fogyasztási időszakon belüli adminisztratív adatok összehasonlítását, **mégpedig a felhasználó ellátója által kiállított** energiaszámla energiakomponensének kiszámítása **és ezáltal a felhasználó számlájának csökkentése** céljából. Az e létesítmények által termelt energiát a felhasználók összesített terhelési profiljai között kell elosztani az aktív felhasználók által előre meghatározott vagy elfogadott statikus, változó vagy dinamikus számítási módszerek alapján. **Az energiamegosztásban részt vevő aktív felhasználók pénzügyi felelősséggel tartoznak az általuk okozott egyensúlyhiányokért, az aktív felhasználók azon lehetőségének sérelme nélkül, hogy kiegyenlítő szabályozási felelősségüket más piaci szereplőkre ruházzák át. Az ezen irányelvvel bevezetett valamennyi fogyasztói jog és kötelezettség alkalmazandó az energiamegosztási rendszerekben részt vevő végfelhasználókra. Azok a lakossági fogyasztók azonban, amelyek különálló lakossági fogyasztók esetében legfeljebb 10,8 kW beépített kapacitással, többlakásos épületek esetében pedig legfeljebb 50 kW beépített kapacitással rendelkeznek, nem kötelezhetők arra, hogy eleget tegyenek az ellátói kötelezettségeknek. A tagállamok számára lehetővé kell tenni, hogy ezeket a határértékeket a nemzeti körülmények tükrében kiigazítsák, különálló lakossági fogyasztók esetében legfeljebb 30 kW-ra, többlakásos épületek esetében pedig 40 kW és 100 kW közötti értékre.**

- (25) *A plug-in típusú mini napelemes rendszerek – egyéb rendszerekkel és technológiákkal együtt – hozzájárulhatnak a megújuló energia használatának fokozott elterjedéséhez, valamint a polgároknak az energetikai átállásban való részvételéhez. A tagállamok számára lehetővé kell tenni, hogy az adminisztratív és műszaki terhek enyhítésével előmozdítsák az említett rendszerek bevezetését. A szabályozó hatóságok részére lehetőséget kell adni arra, hogy megállapítsák a plug-in típusú mini napelemes rendszerekből származó villamos energia betáplálására vonatkozó hálózati díjakat, illetve meghatározzák az említett díjak kiszámításának módszertanát. Az adott tagállamokban fennálló helyzettől függően lehetővé kell tenni, hogy e díjak nagyon alacsonyak vagy akár nulla értékűek, mindazonáltal a költségeket tükrözzék, átláthatóak és megkülönböztetésmentesek legyenek.*
- (26) A kiszolgáltatott helyzetben lévő felhasználókat és az energiaszegénység által érintett felhasználókat megfelelően védeni kell a villamosenergia-ellátásból való kizárással szemben, és nem szabad őket olyan helyzetbe hozni, amely a hálózatról való lecsatlakozásra kényszeríti őket. *A tagállamoknak ezért gondoskodniuk kell arról, hogy a kiszolgáltatott helyzetben lévő felhasználók és az energiaszegénység által érintett felhasználók teljes mértékben védettek legyenek a villamosenergia-ellátásból való kizárással szemben, és ennek érdekében meg kell hozniuk a megfelelő intézkedéseket, többek között a villamosenergia-ellátásból való kizárás és az egyéb hasonló intézkedések megtiltását.* Továbbra is alapvető fontosságú az ellátók és minden releváns nemzeti hatóság szerepe abban, hogy a kiszolgáltatott helyzetben lévő felhasználók és az energiaszegénység által érintett felhasználók által az energiafogyasztásuk és költségeik kezelése érdekében igénybe vehető, rövid és hosszú távon egyaránt megfelelő intézkedéseket határozzanak meg, emellett az ellátóknak és a releváns nemzeti hatóságoknak szorosan együtt kell működniük a szociális biztonsági hatóságokkal. *Számos eszköz és bevált gyakorlat áll a tagállamok rendelkezésére, amelyek magukban foglalják többek között – de nem kizárólag – a következőket: a villamosenergia-ellátásból való kizárással szembeni egész éves vagy szezonális tilalom, az eladósodás megelőzése, valamint az energiaszámláik kifizetése tekintetében nehézségekkel szembesülő felhasználókat támogató fenntartható megoldások.*

(27) *A fogyasztóknak joguk van az ellátójuk által lefolytatott panasztételi eljárások, valamint peren kívüli vitarendezési eljárások igénybevételére annak érdekében, hogy a jogaiknak ténylegesen érvényt szerezzenek, és az ellátóval való – különösen a számlákkal vagy a fizetendő összeggel kapcsolatos – nézeteltérés esetén ne kerüljenek hátrányos helyzetbe. Amennyiben a felhasználók igénybe veszik az említett eljárásokat, az ellátók nem szüntethetik meg a szerződést a még vita tárgyát képező tényezők alapján. Az ellátóknak és a felhasználóknak továbbra is élvezniük kell a szerződés szerinti jogaikat és teljesíteniük kell a szerződés szerinti kötelezettségeiket – különösen a villamosenergia-ellátás és a szóban forgó villamos energia árának megfizetése tekintetében –, és a panasztételi eljárások nem adhatnak alapot olyan visszaélésekre, amelyek lehetővé teszik, hogy a felhasználók ne tegyenek eleget a szerződés szerinti kötelezettségeiknek, többek között a számláik kifizetésének. A tagállamok számára lehetővé kell tenni, hogy megfelelő intézkedéseket hozzanak az említett panasztételi és vitarendezési eljárásokkal való visszaélések megelőzésére.*

- (28) A villamosenergia-ellátás árképzésébe való állami beavatkozás elvben piactorzító intézkedésnek minősülne. Az ilyen beavatkozásoknak ezért csak megfelelő esetben, közszolgáltatási kötelezettségként, meghatározott feltételek mellett szabad végrehajthatónak lenniük. Ezen irányelv értelmében szabályozott árak alkalmazhatók a kiszolgáltatók helyzetében lévő felhasználók és az energiaszegénység által érintett felhasználók esetében, beleértve a költség alatti árakat is, valamint – átmeneti intézkedésként – a lakossági fogyasztók és a mikrovállalkozások esetében, ***függetlenül attól, hogy villamosenergiaár-válság áll-e fenn.*** Villamosenergiaár-válság idején, amikor a villamos energia nagy- és kiskereskedelmi árai jelentősen emelkednének, a tagállamok számára lehetővé kell tenni, hogy a szabályozott árak alkalmazását ideiglenesen kiterjesszék a kisvállalkozásokra és a középvállalkozásokra is. Mind a lakossági fogyasztók, mind pedig a kisvállalkozások és a középvállalkozások esetében, kivételesen és átmenetileg lehetővé kell tenni a tagállamok számára, hogy költség alatti szabályozott árakat határozzanak meg, feltéve, hogy ez nem okoz torzulást az ellátók között, és az ellátók villamosenergiaár-válság esetén kompenzációt kapnak a költség alatti ellátás költségeiért. Ügyelni kell azonban arra, hogy ez az árszabályozás célzott legyen, és ne ösztönözzön a fogyasztás növelésére. Ezért az ***árszabályozás ideiglenes kiterjesztését*** lakossági fogyasztók esetében a lakossági fogyasztók mediánfogyasztásának 80 %-ára, kisvállalkozások és középvállalkozások esetében pedig az előző évi fogyasztás 70 %-ára kell korlátozni. A ***Tanácsnak a Bizottság javaslata alapján, végrehajtási határozat útján kell megállapítania a regionális vagy uniós szintű villamosenergiaár-válság fennállását. Annak értékelését, hogy fennáll-e az említett válság, a szokásos piaci működés idején érvényes árakkal való összehasonlítás alapján kell elvégezni, tehát ki kell zárni azon korábbi válságok hatását, amelyek fennállása ezen irányelv értelmében került megállapításra.***

A végrehajtási határozatban meg kell határozni az említett megállapítás érvényességi idejét is, amely időtartam alatt a szabályozott árak ideiglenes kiterjesztése alkalmazandó, és amely legfeljebb egy év lehet. Amennyiben továbbra is teljesülnek a regionális vagy uniós szintű villamosenergiaár-válság fennállása megállapításának feltételei, a Tanács számára lehetővé kell tenni, hogy a Bizottság javaslata alapján meghosszabbítsa a végrehajtási határozat érvényességi idejét. A Tanács végrehajtási hatáskörökkel való felruházása megfelelően figyelembe veszi a villamosenergia-ellátás árképzésébe való kiterjesztett körű állami beavatkozás aktiválására vonatkozó döntés politikai jellegét, ami a különböző szakpolitikai megfontolások gondos mérlegelését teszi szükségessé, valamint figyelembe veszi, hogy az említett végrehajtási határozat milyen horizontális következményekkel jár a tagállamokra nézve. Kiszolgáltatott helyzetben lévő felhasználók és az energiaszegénység által érintett felhasználók esetében a tagállamok által alkalmazott árszabályozás az (EU) 2019/944 irányelv 5. cikkével összhangban kiterjedhet az ár 100 %-ára. Mindenesetre, regionális vagy uniós szintű villamosenergiaár-válság megállapítása esetén a belső piac indokolatlan torzulásának elkerülése érdekében egyenlő versenyfeltételeket kell biztosítani minden olyan tagállam között, amelyet érint az ezt megállapító határozat.

- (29) A tagállamok számára lehetővé kell tenni, hogy az EUMSZ 107. és 108. cikkével összhangban villamosenergiaár-válság idején és az árak kivételesen komoly emelkedése esetén támogatást biztosítsanak az ipari fogyasztók villamosenergia-többletköltségeihez.*

(30) *Mivel Észtország, Lettország és Litvánia hálózatai még nincsenek szinkronizálva az uniós villamosenergia-rendszerrel, ezek az országok nagyon sajátos kihívásokkal néznek szembe a kiegyenlítő piacok szervezése és a kiegészítő szolgáltatások piaci alapú beszerzése során. Jóllehet a hálózatok szinkronizálása folyamatban van, a stabil szinkronizált rendszer-üzemeltetés egyik kritikus előfeltétele, hogy elegendő kiegyenlítő szabályozási kapacitási tartalék álljon rendelkezésre a frekvenciaszabályozáshoz. A balti országok azonban – mivel frekvenciagazdálkodásuk az orosz szinkronterülettől függ – még nem voltak abban a helyzetben, hogy kialakítsák saját működő kiegyenlítő piacukat. Az Ukrajna elleni orosz agressziós háború jelentősen növelte a saját kiegyenlítő piacok hiányából eredő ellátásbiztonsági kockázatot. Észtországot, Lettországot és Litvániát ezért mentesíteni kell az (EU) 2019/944 európai parlamenti és tanácsi irányelv²⁰ 40. cikkének (4) bekezdésében és 54. cikkének (2) bekezdésében foglalt bizonyos rendelkezésekben meghatározott követelmények alól, amennyiben ez a rendszerbiztonság átmeneti időszak alatti biztosításához szükséges. Az Észtországra, Lettországra és Litvániára vonatkozó átmeneti időszakokat a hálózatok szinkronizálását követően a lehető leghamarabb meg kell szüntetni; ezeket az időszakokat a rövid távú kiegyenlítő tartalékokat és egyéb nélkülözhetetlen kiegészítő szolgáltatásokat kínáló megfelelő piaci eszközök kifejlesztésére kell felhasználni, és az e folyamathoz szükséges időre kell korlátozni.*

²⁰ *Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2019/944 irányelve (2019. június 5.) a villamos energia belső piacára vonatkozó közös szabályokról és a 2012/27/EU irányelv módosításáról (HL L 158., 2019.6.14., 125. o.).*

- (31) *Tekintettel arra, hogy a ciprusi átviteli rendszer nem kapcsolódik egyetlen tagállaméhoz sem, Ciprus nagyon sajátos kihívásokkal néz szembe a kiegyenlítő piacok szervezése és a kiegészítő szolgáltatások piaci alapú beszerzése során. Ciprust ezért mentesíteni kell az (EU) 2019/944 irányelv 40. cikkének (4) bekezdésében és 54. cikkének (2) bekezdésében foglalt követelmények alól, amennyiben ez a rendszerbiztonság átmeneti időszak alatti biztosításához szükséges, nevezetesen addig, amíg a ciprusi átviteli rendszer rendszerösszekötőkön keresztül nem kapcsolódik más tagállamokéhoz.*
- (32) Ez az irányelv jogalapot hoz létre a személyes adatoknak az **(EU) 2016/679 európai parlamenti és tanácsi rendelettel**²¹ összhangban történő kezeléséhez. A tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy a személyes adatok kezelésével kapcsolatos, az **(EU) 2016/679** rendeletben meghatározott valamennyi elv és kötelezettség teljesüljön, beleértve az adatminimalizálásra vonatkozókat is. Amennyiben ezen irányelv célja személyes adatok kezelése nélkül is elérhető, az **adatkezelőknek** anonimizált és összesített adatokra kell támaszkodniuk.

²¹ *Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2016/679 rendelete (2016. április 27.) a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről (általános adatvédelmi rendelet) (HL L 119., 2016.5.4., 1. o.).*

- (33) *Amennyiben az ezen irányelvben előírt intézkedések bármelyike állami támogatásnak minősül, az említett intézkedésekre vonatkozó rendelkezések nem sértik az EUMSZ 107. és 108. cikkének alkalmazását. A Bizottság hatáskörébe tartozik annak értékelése, hogy az állami támogatás összeegyeztethető-e a belső piaccal.*
- (34) Az (EU) 2018/2001 és az (EU) 2019/944 irányelvet ezért ennek megfelelően módosítani kell.
- (35) Mivel ezen irányelv célját, nevezetesen az integrált villamosenergia-piac szerkezetének a – különösen az indokolatlanul magas villamosenergia-árak megelőzését célzó – javítását, a tagállamok nem tudják kielégítően megvalósítani, az Unió szintjén azonban e cél jobban megvalósítható, az Unió intézkedéseket hozhat a szubszidiaritásnak az Európai Unióról szóló szerződés 5. cikkében foglalt elvével összhangban. Az arányosságnak az említett cikkben foglalt elvével összhangban ez az irányelv nem lépi túl az e cél eléréséhez szükséges mértéket,

ELFOGADTA EZT AZ IRÁNYELVET:

1. cikk

Az (EU) 2018/2001 irányelv módosítása

Az (EU) 2018/2001 irányelv 4. cikke (3) bekezdésének második albekezdése helyébe a következő szöveg lép:

„E célból a közvetlen ártámogatási rendszerek tekintetében a támogatást piaci felár formájában kell nyújtani, amely többek között rögzített vagy csúszó felár lehet.

A második albekezdés nem alkalmazandó az (EU) 2019/943 rendelet 19d. cikkének (4) bekezdésében felsorolt ■ forrásokból előállított villamos energia támogatására, amelyre az említett rendelet 19d. cikkének (1) bekezdése alkalmazandó.”

■

2. cikk

Az (EU) 2019/944 ■ irányelv módosításai

Az (EU) 2019/944 ■ irányelv a következőképpen módosul:

1. A 2. cikk a következőképpen módosul:

a) a 8. pont ■ helyébe a következő szöveg lép:

„8. »aktív felhasználó«: olyan végfelhasználó vagy együttesen tevékenykedő végfelhasználók csoportja, aki, illetve amely meghatározott területen lévő telephelyén belül előállított villamos energiát, vagy ■ más telephelyen belül saját előállítású vagy megosztott villamos energiát használ vagy tárol, vagy saját előállítású villamos energiát ad el vagy rugalmassági vagy energiahatékonysági rendszerekben vesz részt, feltéve, hogy nem e tevékenységek képezik elsődleges üzleti vagy szakmai tevékenységét.” ■ ;

b) a szöveg a következő ponttal egészül ki:

„10a. »energiamegosztás«: megújuló energia aktív felhasználók általi saját fogyasztása,

- a) amely energiát részben vagy egészben a tulajdonukban lévő, illetve általuk lízingelt vagy bérelt létesítmény által a telephelyen kívül vagy közös telephelyeken állítottak elő vagy tárolnak; vagy
- b) amihez a jogot egy másik aktív felhasználó ruházta rájuk, akár ingyenesen, akár vételár ellenében.”;

c) a szöveg a következő ponttal egészül ki:

„15a. »határozott idejű, rögzített áras villamosenergia-ellátási szerződés«: az ellátó és a végfelhasználó között létrejött olyan villamosenergia-ellátási szerződés, amely garantálja, hogy a szerződéses feltételek – az árat is beleértve – ***a szerződés teljes időtartama alatt*** változatlanok maradjanak, és amely ugyanakkor a rögzített áron belül rugalmas elemet, például csúcsidőszaki és völgyidőszaki árváltozásokat is tartalmazhat, ***továbbá amely esetében a keletkező számla összegében csak olyan elemek idézhetnek elő változást, amelyeket nem az ellátók határoznak meg, mint például az adók és illetékek;***”

d) a szöveg a következő pontokkal egészül ki:

„24a. »végső menedékes ellátó«: olyan ellátó, amelyet **■** arra ***jelöltek*** ki, hogy átvegye egy működését megszüntető szolgáltató felhasználóinak villamosenergia-ellátását;

24b. »***energiaszegénység***«: az (EU) 2023/1791 európai parlamenti és tanácsi irányelv* 2. cikkének 52. pontjában meghatározottak szerinti ***energiaszegénység***;

24c. »***rugalmas hálózati csatlakozási szerződés***«: ***elektromos kapacitás hálózattal való összekapcsolásának jóváhagyott feltételei, amelyek a villamos energia átviteli hálózatba vagy elosztó hálózatba való betáplálásának és onnan történő vételezésének korlátozására és szabályozására vonatkozó feltételeket is magukban foglalják;***

* Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2023/1791 irányelve (2023. szeptember 13.) az energiahatékonyságról és az (EU) 2023/955 rendelet módosításáról (HL L 231., 2023.9.20., 1. o.);

e) a 31. pont helyébe a következő szöveg lép:

„31. »megújuló energiaforrásokból előállított energia« vagy »megújuló energia«: az (EU) 2018/2001 irányelv 2. cikkének 1. pontjában meghatározottak szerinti, megújuló energiaforrásokból előállított energia vagy megújuló energia;”.

2. A 4. cikk helyébe a következő szöveg lép:

„4. cikk

Az ellátó szabad megválasztása

A tagállamok biztosítják, hogy minden felhasználó szabadon vásárolhasson villamos energiát az általa választott **ellátóktól**. A tagállamok biztosítják, hogy minden felhasználó egyidejűleg egynél több villamosenergia-ellátási szerződéssel **vagy energiamegosztási megállapodással** is rendelkezessen, és hogy e célból a felhasználók jogosultak legyenek arra, hogy a telephelyükhöz tartozó egyetlen csatlakozási pont egynél több fogyasztásmérő és számlázási pontot is lefedjen. **Amennyiben technikailag megvalósítható, a 19. cikkel összhangban bevezetett okos mérési rendszerek felhasználhatók annak lehetővé tételére, hogy a felhasználók anélkül rendelkezhessenek egyidejűleg több villamosenergia-ellátási szerződéssel vagy több energiamegosztási megállapodással, hogy ehhez különböző mérési rendszereket kellene telepíteni.”**

3. Az irányelv a következő cikkel egészül ki:

„6a. cikk

Rugalmas hálózati csatlakozási szerződések

- (1) A szabályozó hatóságnak vagy egy tagállam által kijelölt más hatóságnak vagy szervezetnek keretet kell kidolgoznia ahhoz, hogy az átvitelrendszer-üzemeltetők és az elosztórendszer-üzemeltetők lehetőséget kínálhassanak rugalmas hálózati csatlakozási szerződések létesítésére olyan területeken, ahol új csatlakozások számára csak korlátozott hálózati kapacitás áll rendelkezésre vagy nem áll rendelkezésre hálózati kapacitás. Ezt a keretet az (EU) 2019/943 rendelet 31. cikkének (3) bekezdésével, valamint 50. cikke (4a) bekezdésének első albekezdésével összhangban közzé kell tenni. A keretnek biztosítania kell, hogy:***
- a) a rugalmas csatlakozások főszabályként ne késleltessék a hálózat megerősítését az azonosított területeken;***
 - b) a hálózatfejlesztést követően a rugalmas hálózati csatlakozási szerződésekről a garantált szállításra vonatkozó hálózati csatlakozási szerződésekre való áttérésre meghatározott kritériumok alapján kerüljön sor; valamint***
 - c) azon területek esetében, ahol a szabályozó hatóság vagy – amennyiben egy tagállam így rendelkezett – más illetékes hatóság úgy ítéli meg, hogy a hálózatfejlesztés nem a leghatékonyabb megoldás, a rugalmas hálózati csatlakozási szerződések adott esetben állandó megoldást jelenthessenek, az energiatárolás vonatkozásában is.***

- (2) *Az (1) bekezdésben említett keret biztosíthatja, hogy a rugalmas hálózati csatlakozási szerződésekben legalább a következőket meghatározzák:*
- a) *a hálózatba betáplált és a hálózatról vételezett villamos energia maximális garantált mennyisége, valamint az ezen felüli rugalmas betáplálási és vételezési kapacitás, amely egész évben csatlakoztatható és időblokkok szerint differenciálható;*
 - b) *a mind a garantált, mind a rugalmas betáplálási és vételezési kapacitásokra alkalmazandó hálózati díjak;*
 - c) *a rugalmas hálózati csatlakozási szerződés jóváhagyott időtartama, valamint a teljes kért garantált kapacitáshoz való csatlakozás biztosításának várható időpontja.*

A rugalmas hálózati csatlakozás útján csatlakozó rendszerhasználónak bejegyzett tanúsító által tanúsított teljesítményszabályozó rendszert kell telepítenie.”

4. A 11. cikk a következőképpen módosul:

- a) a cím helyébe a következő szöveg lép:

„Határozott idejű, rögzített áras **villamosenergia-ellátási szerződésre** és dinamikus villamosenergia-árat tartalmazó szerződésre való jogosultság”;

b) az (1) bekezdés helyébe a következő szöveg lép:

„(1) **■** A tagállamok biztosítják, hogy a nemzeti szabályozási keret lehetővé tegye, hogy az ellátók határozott idejű, rögzített áras **villamosenergia-ellátási szerződéseket**, valamint dinamikus villamosenergia-árat tartalmazó szerződéseket kínáljanak. A tagállamok biztosítják, hogy az okosmérővel rendelkező végfelhasználók legalább egy ellátótól, valamint minden olyan ellátótól, amely több mint 200 000 végfelhasználóval rendelkezik, kérhessék dinamikus villamosenergia-árat tartalmazó szerződés megkötését, továbbá hogy minden végfelhasználó legalább egy ellátótól, valamint minden olyan ellátótól, amely több mint 200 000 végfelhasználóval rendelkezik, kérhesse legalább egyéves, határozott idejű, rögzített áras **villamosenergia-ellátási** szerződés megkötését.

Az első albekezdéstől eltérve a tagállamok mentesíthetik a 200 000-nél több végfelhasználóval rendelkező ellátókat a határozott idejű, rögzített áras villamosenergia-ellátási szerződések kínálására vonatkozó kötelezettség alól, ha:

- a) az adott ellátó csak dinamikus árat tartalmazó szerződéseket kínál;*
- b) a mentesség nem gyakorol negatív hatást a versenyre; valamint*
- c) a határozott idejű, rögzített áras villamosenergia-ellátási szerződésekből továbbra is kellő kínálat áll a végfelhasználók rendelkezésére.*

A tagállamok biztosítják, hogy az ellátók ne módosítsák egyoldalúan a határozott idejű, rögzített áras villamosenergia-ellátási szerződések feltételeit, valamint hogy ne szüntessék meg ezeket a szerződéseket azok lejárta előtt.”;

c) a szöveg a következő **■** bekezdésekkel egészül ki:

„(1a) Az e cikk (1) bekezdésében említett minden szerződés megkötése vagy meghosszabbítása előtt a végfelhasználók rendelkezésére kell bocsátani a főbb szerződéses feltételek összefoglalóját, szembetűnő módon és egyértelmű, lényegre törő nyelvezettel. Ennek az összefoglalónak **ismertetnie kell a 10. cikk (3) és (4) bekezdésében említett jogokat, valamint** tartalmaznia kell legalább **a következőket:**

- a) a teljes **ár és annak lebontása;**
- b) **arra vonatkozó tájékoztatás, hogy az ár rögzített, változó vagy dinamikus-e;**
- c) **az ellátó e-mail-címe és ügyfélszolgálati forróvonal; valamint**
- d) **adott esetben az egyszeri díjakra, a promóciókra, a kiegészítő szolgáltatásokra és az árengedményekre vonatkozó információk.**

A Bizottság e tekintetben iránymutatást nyújt. **■**

(1b) A tagállamok biztosítják, hogy a határozott idejű, rögzített áras villamosenergia-ellátási szerződésekkel rendelkező végfelhasználókat ne zárják ki a keresletoldali válaszban és az energiamegosztásban való részvételből – amennyiben a részvétel mellett döntenek –, valamint a nemzeti villamosenergia-rendszer rugalmassági szükségleteinek megvalósításához való aktív hozzájárulásból.”;

d) a (2) bekezdés helyébe a következő szöveg lép:

„(2) ■ A tagállamok biztosítják, hogy az ellátók teljeskörűen tájékoztassák a végfelhasználókat a **villamosenergia-szerződések különböző típusaival** járó lehetőségekről, költségekről és kockázatokról, továbbá hogy az ellátóknak ennek megfelelően minden információt meg kelljen adniuk a végfelhasználók számára, többek között arról is, hogy fel kell szereltetniük egy megfelelő villamosenergia-fogyasztásmérőt.

A szabályozó hatóságoknak:

- a) figyelemmel kell kísérniük a piaci fejleményeket, meg kell vizsgálniuk az új termékekben és szolgáltatásokban rejlő esetleges kockázatokat, és foglalkozniuk kell a visszaélésszerű gyakorlatokkal;
- b) **megfelelő intézkedéseket kell hozniuk, amennyiben nem megengedett szerződésmegszüntetési díjak kerültek azonosításra a 12. cikk (3) bekezdésével összhangban.**”

5. Az irányelv a következő cikkel egészül ki:

„15a. cikk

Az energiamegosztáshoz való jog

- (1) **A tagállamok biztosítják, hogy** minden háztartásnak, kis- és közép vállalkozásnak és közintézménynek – **valamint amennyiben egy tagállam úgy határozott, a végfelhasználók egyéb kategóriáinak** – joga legyen ahhoz, hogy aktív felhasználóként **megkülönböztetésmentes módon** energiamegosztásban vegyen részt **ugyanazon ajánlattételi övezeten vagy a tagállam által meghatározott szűkebb földrajzi területen belül.**

- (2) *A tagállamok biztosítják, hogy az aktív felhasználók magánmegállapodások alapján vagy egy jogi személyen keresztül jogosultak **legyenek** a megújuló energia egymás közötti megosztására. Az **energiamegosztásban való részvétel nem képezheti részét az aktív felhasználók elsődleges üzleti vagy szakmai tevékenységének.***
- (3) Az aktív felhasználók *kinevezhetnek egy* harmadik felet *energiamegosztás-szervezőnek a következő feladatok ellátása céljából:*
- a) *kommunikáció folytatása az energiamegosztási megállapodásokról más érintett jogalanyokkal – például az ellátókkal és a hálózatüzemeltetőkkel –, többek között az alkalmazandó tarifákhoz és díjakhoz, adókhöz vagy illetékekhez kapcsolódó szempontokról is;*
 - b) *támogatás biztosítása a mérőóra mögötti rugalmas terhelések, az elosztott megújulóenergia-termelés és a tárolóeszközök – amelyek az érintett energiamegosztási megállapodás részét képezik – irányításához és kiegyensúlyozásához;*
 - c) *szerződéskötés az energiamegosztásban részt vevő aktív felhasználókkal és számlák kiállítása azok részére;*
 - d) *a termelő- vagy tárolólétesítmény telepítése és üzemeltetése, beleértve a fogyasztásmérést és a karbantartást is.*

Az energiamegosztás-szervező vagy egy másik harmadik fél akár 6 MW teljesítményű tároló- vagy megújulóenergia-termelő létesítmény tulajdonosa vagy üzemeltetője is lehet anélkül, hogy ezáltal aktív felhasználónak minősülne, kivéve, ha az aktív felhasználók egyike részt vesz az energiamegosztási projektben. Az energiamegosztás-szervezőnek megkülönböztetésmentes szolgáltatásokat, valamint átlátható árakat, tarifákat és szolgáltatási feltételeket kell biztosítania. E cikk (3) bekezdése első albekezdésének c) pontja tekintetében a 10., 12. és 18. cikk alkalmazandó. A tagállamok meghatározzák e bekezdés alkalmazásának kereteit.

- (4) A tagállamok biztosítják, hogy az energiamegosztásban részt vevő aktív felhasználók(at):
- a) jogosultak legyenek a **hálózatba betáplált** megosztott villamos **energia mennyiségét levonni** a teljes mért **fogyasztásukból** egy, a kiegyenlítőenergia-elszámolási időszaknál nem hosszabb időintervallumon belül, **valamint** az alkalmazandó, **megkülönböztetéstől mentes** adók, illetékek és **a költségeket tükröző** hálózati díjak sérelme nélkül;
 - b) ezen irányelv szerinti végfelhasználókként illesse meg valamennyi fogyasztói jog és kötelezettség;

- c) *esetében ne legyen követelmény, hogy eleget tegyenek az ellátói kötelezettségeknek, amennyiben az energia megosztása legfeljebb 10,8 kW beépített kapacitással rendelkező különálló háztartások vagy legfeljebb 50 kW beépített kapacitással rendelkező többlakásos épületek között történik;*
- d) tisztességes és átlátható szerződési feltételeket tartalmazó *önkéntes* mintaszerződésekhez férjenek hozzá *az energiamegosztási* megállapodások tekintetében;
- e) az *energiamegosztási* megállapodásokkal kapcsolatban *az energiamegosztási megállapodások más résztvevőivel* felmerülő viták esetén a végfelhasználók számára a 26. cikkkel összhangban lehetővé kell tenni a bíróságon kívüli vitarendezést;

- e)* ne szenvedjenek el tisztességtelen és megkülönböztető bánásmódot a piaci szereplők vagy azok mérlegkörfelelősei részéről;
- f)* tájékoztatást kapjanak az ajánlattételi övezetek módosításának lehetőségéről az (EU) 2019/943 rendelet 14. cikkével összhangban, valamint arról, hogy az energiamegosztás joga ***e cikk (1) bekezdésével összhangban*** egy és ugyanazon ajánlattételi övezeten belülrre korlátozódik;
- g)* ***az energiamegosztási megállapodásokról – vagy közvetlenül, vagy energiamegosztás-szervezőn keresztül – értesítsék az érintett rendszerüzemeltetőket és piaci szereplőket, az érintett ellátókat is beleértve.***

A tagállamok az első albekezdés c) pontjában említett maximális beépített kapacitást az alábbiaknak megfelelően kiigazíthatják:

- a)* ***különálló háztartások esetében a beépített kapacitás legfeljebb 30 kW-ra növelhető;***
 - b)* ***többlakásos épületek esetében a beépített kapacitás legfeljebb 100 kW-ra növelhető, vagy legfeljebb 40 kW-os minimumértékre csökkenthető; bármilyen csökkentés csak abban az esetben alkalmazható, ha azt a lakások átlagos méretének csökkenése következtében előálló sajátos körülmények kellőképpen indokolják.***
- (5) Amennyiben az energiamegosztási rendszerekben részt vevő egyéb végfelhasználó-kategóriák a középvállalkozásoknál nagyobbak, úgy a következő kiegészítő feltételek alkalmazandók:***
- a)* ***a termelőlétesítmény energiamegosztási rendszerhez kapcsolódó beépített kapacitásának maximális mérete 6 MW lehet;***
 - b)* ***az energiamegosztásra az érintett tagállam által meghatározott helyi területen vagy szűkebb földrajzi területen belül kerülhet sor.***

- (6) A tagállamok biztosítják, hogy az érintett átvitelrendszer-üzemeltetők vagy elosztórendszer-üzemeltetők vagy más kijelölt szervek:
- a) a 23. cikkkel összhangban legalább havonta nyomon kövessék, összegyűjtsék, hitelesítsék és közöljék az érintett végfelhasználókkal és piaci szereplőkkel a megosztott villamos energiával kapcsolatos mérési adatokat, **valamint e célra létrehozzák a megfelelő informatikai rendszereket;**
 - b) megfelelő kapcsolattartó pontot biztosítsanak:
 - i. az energiamegosztási megállapodások nyilvántartásba vételéhez;
 - ii. **az energiamegosztásra vonatkozó gyakorlati információk rendelkezésre bocsátásához;**
 - iii. az adott fogyasztásmérő pontokra, a helyszín és a részvétel változásaira vonatkozó információk fogadásához; valamint
 - iv. adott esetben a számítási módszerek egyértelmű, átlátható és időben történő hitelesítéséhez.
- (7) A tagállamok megfelelő és megkülönböztetésmentes intézkedéseket hoznak annak biztosítására, hogy az energiaszegény és kiszolgáltatott helyzetben lévő háztartások hozzáférhessenek az energiamegosztási rendszerekhez. Ezek az intézkedések pénzügyi támogatási intézkedéseket vagy termelésfelosztási kvótát foglalhatnak magukban.

- (8) *A tagállamok biztosítják, hogy az állami hatóságok tulajdonában lévő energiamegosztási projektek a megosztott villamos energiát hozzáférhetővé tegyék kiszolgáltatott helyzetben lévő felhasználók és az energiaszegénység által érintett felhasználók számára. Ennek során a tagállamok minden tőlük telhetőt megtesznek annak előmozdítása érdekében, hogy ezen hozzáférhetővé tett energia mennyisége átlagosan a megosztott energia legalább 10 %-át tegye ki.*
- (9) *A tagállamok előmozdíthatják a legfeljebb 800 W kapacitású, plug-in típusú mini napelemes rendszerek bevezetését az épületekben és épületeken.*
- (10) *A Bizottság az adminisztratív terhek növelése nélkül iránymutatást nyújt a tagállamok részére annak érdekében, hogy segítse őket az energiamegosztásra vonatkozó sztenderd megközelítés kialakításában, valamint hogy egyenlő versenyfeltételeket biztosítson a megújulóenergia-közösségek és a helyi energiaközösségek számára.*
- (11) *Ez a cikk nem sérti sem a felhasználók azon jogát, hogy a 4. cikkel összhangban megválasszák ellátójukat, sem az ellátók engedélyezésére vonatkozó nemzeti szabályokat.”*

6. Az irányelv a következő cikkel egészül ki:

„18a. cikk

Ellátói kockázatkezelés

- (1) A **■** szabályozó hatóságok – *vagy amennyiben adott tagállam alternatív független illetékes hatóságot jelölt ki erre a célra, az ilyen kijelölt illetékes hatóságok – figyelembe véve az ellátó méretét és a piac szerkezetét, és amennyiben az indokolt, többek között stresszteszt végrehajtásával* biztosítják, hogy az ellátók:
- a) megfelelő fedezeti stratégiákat vezessenek be és hajtsanak végre annak érdekében, hogy a nagykereskedelmi villamosenergia-ellátás változásainak kockázatát a fogyasztókkal kötött szerződéseik gazdasági életképessége érdekében korlátozzák, miközben fenntartják a rövid távú piacokon a likviditást és az azokról érkező árjelzéseket;
 - b) *minden észszerű lépést megtegyenek annak érdekében, hogy csökkentsék az áramellátás kimaradásának kockázatát.*
- (2) Az ellátói fedezeti stratégiák magukban foglalhatják energiavásárlási megállapodások *vagy más megfelelő eszközök, például határidős szerződések* alkalmazását is. Amennyiben az energiavásárlási megállapodásoknak léteznek olyan kellően fejlett piacai, amelyek lehetővé teszik a tényleges versenyt, a tagállamok előírhatják, hogy az ellátók a nagykereskedelmi villamosenergia-árak változásainak való kockázati kitettséjük egy részét megújuló energiaforrásokból előállított villamos energiára vonatkozó olyan energiavásárlási megállapodások révén fedezzék, amelyek időtartama megfelel a fogyasztói oldalon fennálló kockázati kitettséjük időtartamának, egyúttal tiszteletben tartva az uniós versenyjog előírásait.

(3) A tagállamok törekednek arra, hogy a helyi energiaközösségek és a megújulóenergia-közösségek számára hozzáférhetővé tegyék a fedezeti termékeket, *valamint megteremtsék az ehhez szükséges feltételeket.*”

7. A 27. cikk (1) bekezdésének helyébe a következő szöveg lép:

„(1) A tagállamok gondoskodnak arról, hogy minden lakossági fogyasztó, és ahol a tagállamok helyénvalónak tartják, a kisvállalkozások is egyetemes szolgáltatásban részesüljenek, azaz a tagállam területén belül joguk legyen a meghatározott minőségű villamos energiával való ellátásra, versenyképes, könnyen és egyértelműen összehasonlítható, átlátható, valamint megkülönböztetésmentes áron. Az egyetemes szolgáltatás biztosítása érdekében a tagállamok az elosztórendszer-üzemeltetőket arra kötelezik, hogy fogyasztóikat hálózatukba az 59. cikk (7) bekezdésében meghatározott eljárással összhangban, az ott meghatározott feltételek mellett és tarifák alapján kapcsolják be. Ez az irányelv nem akadályozza a tagállamokat abban, hogy a lakossági, továbbá a kis- és közepes méretű nem lakossági fogyasztóik piaci pozícióját erősítsék azzal, hogy népszerűsítik e fogyasztói csoportok körében az önkéntes képviseleti csoportosulás lehetőségét.”

7. Az irányelv a következő **■** cikkel egészül ki:

„27a. cikk

Végső menedékes ellátó

- (1) ***Amennyiben a tagállamok még nem hoztak létre végső menedékes ellátói rendszert, bevezetik azt*** legalább a lakossági fogyasztók ***részére az ellátás folyamatoságának biztosítása érdekében***. A végső menedékes ellátót tisztességes, **■** átlátható és megkülönböztetésmentes eljárás keretében kell kijelölni.
- (2) ***Azoknak a végfelhasználóknak, akiket végső menedékes szolgáltatókhoz rendelnek, továbbra is rendelkezniük kell az ezen irányelvben meghatározott, felhasználóként őket megillető valamennyi jogukkal.***
- (3) A tagállamok biztosítják, hogy a végső menedékes ellátók haladéktalanul közöljék a hozzájuk rendelt felhasználókkal a szerződési feltételeket, és ***az új ellátó megtalálásához szükséges*** – legalább 6 hónapig ***tartó – időszakon keresztül*** biztosítsák számukra a szolgáltatás zökkenőmentes folytonosságát.

- (4) A tagállamok biztosítják, hogy a végfelhasználók tájékoztatást és ösztönzést kapjanak arra, hogy piaci alapú ajánlatra térjenek át.
- (5) A tagállamok előírhatják a végső menedékes ellátó számára, hogy villamos energiával lássa el azokat a lakossági fogyasztókat, **valamint kis- és középvállalkozásokat**, akik, **illetve amelyek** nem kapnak piaci alapú ajánlatokat. Ebben az esetben az 5. cikkben foglalt szabályok alkalmazandók.”

8. Az irányelv a következő cikkel egészül ki:

„28a. cikk

Védelem a **villamosenergia-ellátásból** való **kizárással** szemben

- (1) A tagállamok gondoskodnak arról, hogy a kiszolgáltatókban lévő felhasználók **és az energiaszegénység által érintett felhasználók teljes mértékben** védettek legyenek a villamosenergia-ellátásból való kizárással szemben, **ennek érdekében meghozva a megfelelő intézkedéseket, többek között a villamosenergia-ellátásból való kizárás és az egyéb hasonló intézkedések megtiltását**. Ezt a kiszolgáltatókban lévő felhasználók 28. cikk (1) bekezdése szerinti fogalmának részeként és a 10. cikk (11) bekezdésében meghatározott intézkedések sérelme nélkül kell biztosítani.

Amikor a tagállamok értesítik a Bizottságot ezen irányelv átültetéséről, kifejtik az első albekezdés és az azt átültető nemzeti jogi eszköz megfelelő részei közötti kapcsolatot, az első albekezdés végrehajtása érdekében elfogadott intézkedések tekintetében.

- (2) *A tagállamok biztosítják, hogy az ellátók ne szüntessék meg a szerződéseket, és ne zárják ki a felhasználókat a villamosenergia-ellátásból azon az alapon, amelyet illetően a 10. cikk (9) bekezdésével összhangban panaszt kezelnek, vagy amely a 26. cikkel összhangban bíróságon kívüli vitarendezési mechanizmus hatálya alá tartozik. Az ilyen panasz vagy az ilyen mechanizmus alkalmazása nem érinti a felek szerződéses jogait és kötelezettségeit. A tagállamok megfelelő intézkedéseket hozhatnak az eljárással való visszaélés elkerülése érdekében.*
- (3) *Annak érdekében, hogy lehetővé tegyék a felhasználók számára a kikapcsolás elkerülését, a tagállamok meghozzák a megfelelő intézkedéseket, amelyek magukban foglalhatják az alábbiakat:*
- a) *önkéntes szabályok előmozdítása az ellátók és a felhasználók számára a felhasználók általi hátralékos fizetés megelőzésére és kezelésére vonatkozóan; ezek a szabályok vonatkozhatnak a felhasználóknak az energiafelhasználásuk és -költségeik kezeléséhez nyújtott támogatásra, beleértve a szokatlanul magas energiafogyasztásnak vagy a téli és a nyári időszakon belüli felhasználásnak a jelzését, megfelelő rugalmas fizetési tervek felkínálását, adósságkezelési tanácsadást, önmérési leolvasásokat, valamint a felhasználókkal és a támogató ügynökségekkel való jobb kommunikációt;*
- b) *a felhasználók tájékoztatásának, valamint a jogaikkal és az adósságkezeléssel kapcsolatos ismereteinek az előmozdítása;*

- c) *finanszírozáshoz jutás, illetve utalványokhoz vagy támogatásokhoz való hozzáférés a számlák kifizetésének támogatása érdekében;*
- d) *a fogyasztásmérő-állás háromhavonta történő közlésének ösztönzése és megkönnyítése, illetve adott esetben rövidebb számlázási időszakonkénti közlés ösztönzése, amennyiben a számlázás gyakorisága és a számlainformációk közlése tekintetében az I. melléklet 2. pontjának a) és b) alpontjában foglalt kötelezettségek teljesítése olyan rendszer szerint történik, hogy a végfelhasználó rendszeresen saját maga olvassa le a fogyasztásmérő állását.”*

9. A 31. cikk (2) és (3) bekezdésének helyébe a következő szöveg lép:

„(2) Az elosztórendszer-üzemeltetőnek minden esetben tartózkodnia kell a rendszerhasználókkal vagy azok csoportjaival – többek között a megújulóenergia-közösségekkel és a helyi energiaközösségekkel – szembeni, különösen a saját kapcsolt vállalkozásai javára történő megkülönböztető bánásmódtól.

(3) ■ Az *elosztórendszer-üzemeltetők* a rendszerhasználókat megfelelő módon *tájékoztatják* annak érdekében, hogy azok hatékonyan hozzáférhessenek a rendszerhez és használni tudják azt. Az *elosztórendszer-üzemeltetők kötelesek* egyértelmű és átlátható módon információkat közzétenni különösen a működési területén új csatlakozások számára rendelkezésre álló kapacitásról, *nagy térbeli részletezettséggel, tiszteletben tartva a közbiztonságot és az adatok bizalmas jellegét*, beleértve a szűk keresztmetszetek által érintett *területeken a csatlakozási kérelem tárgyát képező kapacitást és a rugalmas csatlakozás lehetőségét* is. *Ennek az információnak tartalmaznia kell az új csatlakozások számára rendelkezésre álló kapacitás kiszámításához használt kritériumokat is. Az elosztórendszer-üzemeltetőknek rendszeresen, de minden esetben legalább negyedévente frissíteniük kell ezeket az információkat.*

Az elosztórendszer-üzemeltetők emellett kötelesek egyértelmű és átlátható információkat biztosítani a rendszerhasználók részére csatlakozási kérelmeik státuszáról és kezeléséről. Az ilyen tájékoztatást a kérelem benyújtásától számított három hónapon belül kell nyújtaniuk.

Amennyiben a kért csatlakozást nem adják meg, de el sem utasítják véglegesen, az elosztórendszer-üzemeltetők kötelesek rendszeresen, de legalább negyedévente frissíteni ezeket az információkat.

(3a) Az elosztórendszer-üzemeltetőknek lehetőséget kell biztosítaniuk a rendszerhasználóknak arra, hogy a hálózati csatlakozás igénylését, valamint a vonatkozó dokumentumok benyújtását kizárólag digitális formában végezzék.

(3b) A tagállamok dönthetnek úgy, hogy nem alkalmazzák a (3) bekezdést azokra az integrált villamosenergia-ipari vállalkozásokra, amelyek 100 000-nél kevesebb rácsatlakozott felhasználót vagy kis, szigetüzemben működő rendszereket látnak el. A tagállamok dönthetnek úgy, hogy alacsonyabb küszöbértéket alkalmaznak, mint a 100 000 rácsatlakozott felhasználó.

A tagállamok arra ösztönzik a 100 000-nél kevesebb rácsatlakozott felhasználót kiszolgáló integrált villamosenergia-ipari vállalkozásokat, hogy évente egyszer bocsássák a rendszerhasználók rendelkezésére a (3) bekezdésben említett információkat, és e célból mozdítsák elő az elosztórendszer-üzemeltetők közötti együttműködést.”

10. A 33. cikk (1) bekezdésének helyébe a következő szöveg lép:

„(1) A tagállamok a 2014/94/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv* sérelme nélkül biztosítják a szükséges szabályozási keretet a nyilvánosan hozzáférhető és az (EU) 2018/2001 irányelv 20a. cikkével összhangban intelligens és kétirányú töltőfunkciókkal rendelkező magán elektromos töltőállomások elosztóhálózatokhoz való csatlakoztatásának elősegítése céljából. A tagállamok biztosítják, hogy az elosztórendszer-üzemeltetők – többek között a hálózathoz való csatlakozás céljából – megkülönböztetésmentes módon működjenek együtt valamennyi olyan vállalkozással, amely elektromos meghajtású járművekhez való töltőállomás tulajdonosa, ilyen töltőállomást fejleszt, üzemeltet vagy irányít.

* *Az Európai Parlament és a Tanács 2014/94/EU irányelve (2014. október 22.) az alternatív üzemanyagok infrastruktúrájának kiépítéséről (HL L 307., 2014.10.28., 1. o.).”*

11. A 40. cikk a következő bekezdéssel egészül ki:

„(6a) Az e cikk (5) és a (6) bekezdésében foglalt követelmények nem alkalmazandók az (EU) 2019/943 rendelet 7a. cikkével összhangban beszerzett csúcskiegyenlítő termékekre.”

12. A 59. cikk a következőképpen módosul:

a) az (1) bekezdés a következőképpen módosul:

i. a c) pont helyébe a következő szöveg lép:

„c) ■ más szabályozó hatóságokkal szoros koordinációban annak biztosítása, hogy az (EU) 2016/1719 bizottsági rendelettel* összhangban létrehozott egységes felosztási platform, a villamosenergia-piaci ENTSO és az EU DSO teljesítsék az ezen irányelv, az (EU) 2019/943 rendelet, valamint az (EU) 2019/943 rendelet 59., 60. és 61. cikke alapján elfogadott üzemi és kereskedelmi szabályzatok és az egyéb releváns uniós jogszabályok szerinti – többek között a határokon átnyúló ügyekkel kapcsolatos –, valamint az ACER határozataival összefüggő kötelezettségeiket, továbbá azon esetek együttes azonosítása, amikor az egységes felosztási platform, a villamosenergia-piaci ENTSO és az EU DSO nem tesz eleget vonatkozó kötelezettségeinek; amennyiben a szabályozó hatóságok a meg nem felelés együttes azonosítása céljából indított konzultációk megkezdését követő négy hónapon belül nem tudnak megállapodásra jutni, az (EU) 2019/942 rendelet 6. cikke (10) bekezdésének megfelelően az ügyet határozathozatalra az ACER elé kell utalni;

* A Bizottság (EU) 2016/1719 rendelete (2016. szeptember 26.) a hosszú távú kapacitásfelosztásra vonatkozó iránymutatás létrehozásáról (HL L 259., 2016.9.27., 42. o.)”;

ii. a z) pont helyébe a következő szöveg lép:

„z) ■ a saját termelésű *villamos energia fogyasztása, az energiamegosztás, a megújulóenergia-közösségek* és a helyi energiaközösségek fejlődésének útjában álló *indokolatlan akadályok és korlátozások*, többek között az 58. cikk d) pontjával összhangban a rugalmas, elosztott energiatermelésre észszerű időn való *csatlakozást gátló* akadályok és korlátozások megszüntetésének figyelemmel kísérése.”;

b) a (4) bekezdés helyébe a következő szöveg lép:

„(4) Az egységes felosztási platform, a villamosenergia-piaci ENTSO vagy az EU DSO székhelye szerinti tagállamban működő szabályozó hatóság hatáskörrel rendelkezik arra, hogy hatékony, arányos és visszatartó erejű szankciókat szabjon ki azokra a jogalanyokra, amelyek nem teljesítik az ezen irányelv és az (EU) 2019/943 rendelet szerinti kötelezettségeiket vagy a szabályozó hatóság vagy az ACER-re vonatkozó, jogilag kötelező erejű határozatát, illetve javaslatot tegyen ilyen szankciók kiszabására az illetékes bíróságok felé.”

13. A 66. cikk a következő bekezdésekkel egészül ki:

„(6) A 40. cikk (4) bekezdésétől eltérve Észtországban, Lettországon és Litvániában az átvitelrendszer-üzemeltetők számára lehetővé kell tenni, hogy támaszkodhassanak a belföldi villamosenergia-tároló szolgáltatók, az átvitelrendszer-üzemeltetőkkel kapcsolatban álló vállalkozások és az átvitelrendszer-üzemeltetők tulajdonában lévő egyéb létesítmények által nyújtott kiegyenlítő szabályozási szolgáltatásokra.

Az 54. cikk (2) bekezdésétől eltérve Észtország, Lettország és Litvánia egyrészt engedélyezheti az átvitelrendszer-üzemeltetői és az átvitelrendszer-üzemeltetőkkel kapcsolatban álló vállalkozásai számára, hogy nyílt, átlátható és megkülönböztetéstől mentes pályázati eljárás lefolytatása nélkül energiatároló létesítményeket tulajdonoljanak, fejlesszenek, kezeljenek és üzemeltessenek, másrészt pedig engedélyezheti, hogy az ilyen energiatároló létesítmények villamos energiát vásároljanak vagy értékesítsenek a kiegyenlítő szabályozási piacokon.

Az első és a második albekezdésben említett eltéréseket legfeljebb három évig lehet alkalmazni azon időpontot követően, hogy Észtország, Lettország és Litvánia csatlakozott a kontinentális európai szinkronterülethez.

Amennyiben az ellátás biztonságának megőrzése érdekében szükséges, a Bizottság a kezdeti hároméves időszakot legfeljebb öt évvel meghosszabbíthatja.

(7) *A 40. cikk (4) bekezdésétől és az 54. cikk (2) bekezdésétől eltérve Ciprus engedélyezheti, hogy átvitelrendszer-üzemeltetője nyílt, átlátható és megkülönböztetéstől mentes pályázati eljárás lefolytatása nélkül energiátároló létesítményeket tulajdonoljon, fejlesszen, kezeljen és üzemeltessen.*

Az első albekezdésben említett eltérés addig alkalmazható, amíg a ciprusi átviteli rendszer rendszerösszekötőn keresztül nem csatlakozik más tagállamok átviteli rendszereihez.”

14. Az irányelv a következő **■** cikkel egészül ki:

„66a. cikk

A megfizethető energiához való hozzáférés villamosenergiaár-válság idején

(1) A **Tanács a Bizottság javaslatára, végrehajtási** határozat útján regionális vagy uniós szintű villamosenergiaár-válságot hirdethet ki, amennyiben teljesülnek a következő feltételek:

a) nagyon magas – az előző öt év átlagárának legalább két és félszeresét **és legalább 180 EUR/MWh-t elérő – átlagárak** tapasztalhatók a nagykereskedelmi villamosenergia-piacokon, amelyek várhatóan legalább további hat hónapig fennmaradnak. **Az előző öt év átlagárának kiszámítása során nem kell figyelembe venni azokat az időszakokat, amikor regionális vagy uniós szintű villamosenergiaár-válság megállapítására került sor;**

- b) a villamos energia kiskereskedelmi árának jelentős, **70 % körüli** emelkedése következik be, és várhatóan legalább további **három** hónapig tart.

- (2) *Az (1) bekezdésben említett végrehajtási határozatban meg kell határozni az említett végrehajtási határozat érvényességi idejét, amely legfeljebb egyéves időtartamra szólhat. Ez az időszak a (8) bekezdésben meghatározott eljárással összhangban egymást követő, legfeljebb egyéves időszakokra meghosszabbítható.*
- (3) *A regionális vagy uniós szintű villamosenergiaár-válságnak az (1) bekezdéssel összhangban történő megállapítása esetén a belső piac indokolatlan torzulásának elkerülése érdekében biztosítani kell a tisztességes versenyt és a méltányos kereskedelmet a végrehajtási határozat által érintett összes tagállam között.*
- (4) *Az (1) bekezdésben meghatározott feltételek teljesülése esetén a Bizottság regionális vagy uniós szintű villamosenergiaár-válság megállapítására irányuló javaslatot terjeszt elő, amelynek tartalmaznia kell a végrehajtási határozat javasolt érvényességi idejét is.*
- (5) *A Tanács minősített többséggel módosíthatja a (4) és a (8) bekezdés alapján benyújtott bizottsági javaslatot.*

- (6) Amennyiben a **Tanács** az (1) bekezdés szerinti **végrehajtási** határozatot fogadott el, a tagállamok a határozat érvényességének időtartama alatt célzott **ideiglenes** állami beavatkozásokat alkalmazhatnak a kisvállalkozások és a középvállalkozások villamosenergia-ellátásának árképzésében. Az ilyen állami beavatkozásoknak:
- a) a kedvezményezett előző év ugyanazon időszakában mért fogyasztásának legfeljebb 70 %-ára kell korlátozódniuk, és továbbra is ösztönözniük kell a keresletcsökkentést;
 - b) meg kell felelniük az 5. cikk (4) és (7) bekezdésében meghatározott feltételeknek;
 - c) adott esetben meg kell felelniük az e cikk (7) bekezdésében foglalt feltételeknek;
 - d) **olyan kialakítással kell rendelkezniük, hogy a lehető legkisebbre csökkenjen a belső piac káros széttöröttségének.**

- (7) Amennyiben a **Tanács** az (1) bekezdés szerinti **végrehajtási** határozatot fogadott el, a tagállamok a határozat érvényességének időtartama alatt – az 5. cikk (7) bekezdésének c) pontjától való eltérés révén – a villamosenergia-ellátás árképzésébe az 5. cikk (6) bekezdése vagy e cikk (6) bekezdése alapján történő célzott állami beavatkozás alkalmazása esetén kivételesen és ideiglenesen költség alatti árat állapíthatnak meg a villamosenergia-ellátásra, feltéve, hogy teljesülnek a következő feltételek:
- a) a lakossági fogyasztók számára meghatározott ár a háztartások medián fogyasztásának legfeljebb 80 %-ára vonatkozik, és továbbra is ösztönzi a keresletcsökkentést;
 - b) az ellátók között nincs megkülönböztetés;
 - c) az ellátók **átlátható és megkülönböztetéstől mentes módon** ellentételezést kapnak a költségszint alatti áron nyújtott szolgáltatásért;
 - d) valamennyi ellátó jogosult arra, hogy a villamosenergia-ellátásra vonatkozóan a költségszint alatti áron azonos alapon kínáljon ajánlatokat;
 - e) **a javasolt intézkedések nem torzítják a belső villamosenergia-piacot.**

(8) A Bizottság a (2) bekezdés szerint meghatározott érvényességi időszak letelte előtt kellő időben értékeli, hogy az (1) bekezdésben foglalt feltételek továbbra is teljesülnek-e. Ha a Bizottság úgy ítéli meg, hogy az (1) bekezdésben meghatározott feltételek továbbra is teljesülnek, javaslatot nyújt be a Tanácsnak az (1) bekezdés alapján elfogadott végrehajtási határozat érvényességi idejének meghosszabbítására. Amennyiben a Tanács úgy határoz, hogy meghosszabbítja az érvényességi időt, a (6) és a (7) bekezdést e meghosszabbított időszak alatt alkalmazni kell.

A Bizottság folyamatosan értékeli és nyomon követi az e cikknek megfelelően elfogadott intézkedésekből eredő hatásokat, továbbá rendszeresen közzéteszi ezen értékelések eredményeit.”

15. *A 69. cikk (2) bekezdésének helyébe a következő szöveg lép:*

„(2) A Bizottság 2025. december 31-ig felülvizsgálja ezen irányelv végrehajtását, és jelentést nyújt be az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak. A Bizottság adott esetben a jelentéssel együtt vagy annak benyújtását követően jogalkotási javaslatot terjeszt elő.

A Bizottság felülvizsgálata értékeli mindenekelőtt a végfelhasználóknak kínált szolgáltatások minőségét, valamint azt, hogy ezen irányelv megfelelően védi-e a felhasználókat, különösen a kiszolgáltatott helyzetben lévő felhasználókat és az energiaszegénység által érintett felhasználókat.”

3. cikk

Átültetés

(1) A tagállamok hatályba léptetik azokat a törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseket, amelyek szükségesek ahhoz, hogy ennek az irányelvnek ... [hat hónappal ezen irányelv hatálybalépésének napja után]-ig megfeleljenek.

Az ezen cikk első albekezdésétől eltérve a tagállamok hatályba léptetik azokat a törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseket, amelyek szükségesek ahhoz, hogy az 1. cikk 2. és 4. pontjának ... [24 hónappal ezen irányelv hatálybalépésének napja után]-ig megfeleljenek.

A tagállamok haladéktalanul tájékoztatják a Bizottságot e rendelkezésekről.

Amikor a tagállamok elfogadják ezeket az intézkedéseket, azokban hivatkozni kell erre az irányelvre, vagy azokhoz hivatalos kihirdetésük alkalmával ilyen hivatkozást kell fűzni. A hivatkozás módját a tagállamok határozzák meg.

(2) A tagállamok közlik a Bizottsággal nemzeti joguknak azokat az intézkedéseit, amelyeket az ezen irányelv által szabályozott területen fogadnak el.

4. cikk
Hatálybalépés

Ez az irányelv az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* történő kihirdetését követő **huszadik** napon lép hatályba.

5. cikk

Ennek az irányelvnek a tagállamok a címzettjei.

Kelt ...

az Európai Parlament részéről
az elnök

a Tanács részéről
az elnök

**MELLÉKLET: AZON SZERVEZETEK VAGY SZEMÉLYEK, AMELYEKTŐL,
ILLETVE AKIKTŐL AZ ELŐADÓ ÉSZREVÉTELEKET KAPOTT**

Az eljárási szabályzat I. melléklete 8. cikkének megfelelően az előadó kijelenti, hogy az alábbi szervezetektől vagy személyektől kapott észrevételeket a jelentés elkészítése során annak bizottsági ülésén történő elfogadásáig:

Szervezet és/vagy személy
Eurelectric
European Network of Transmission System Operators for Electricity
E.ON SE
PGE Polska Grupa Energetyczna SA
Nordenergi
EDF France
Climate Action Network Europe
European Commission (DG ENER)
Ørsted A/S
Acciona S.A.
Nominated Electricity Market Operator (NEMO) committee - OMIE
E.DSO – European Distribution System Operators
Alcoa
EASE
GEODE
ACER
BEUC
ASEALEN
REScoop.eu
EREF
Instituto de Investigación Tecnológica de Comillas (IIT)
Permanent Representation of Germany
Arcelor Mittal
RWE
EEX
Uniper
Nord Pool AS
European Committee of the Regions
Shell
Vattenfall
EGEC
smartEn Smart Energy Europe
DSO Entity
Asociación de Comercializadores Independientes de Energía (ACIE)
European Economic and Social Committee
Naturgy

ENI
Permanent Representation of Denmark
Eurometaux
Euromines
Fondation Abbé Pierre, Friends of the Earth Europe, FEANTSA, ESF
Institute for European Environmental Policy
ENEL
Solar Power Europe
Red Eléctrica Española
Permanent Representation of Spain
Permanent Representation of Luxembourg
RE-Source Platform
E3G
Wind Europe

A fenti felsorolás az előadó kizárólagos felelősségi körében készült.
30.6.2023

VÉLEMÉNY A GAZDASÁGI ÉS MONETÁRIS BIZOTTSÁG RÉSZÉRŐL

az Ipari, Kutatási és Energiaügyi Bizottság részére

az (EU) 2019/943 és az (EU) 2019/942 rendeletnek, valamint az (EU) 2018/2001 és az (EU) 2019/944 irányelvnek az uniós villamosenergia-piaci szerkezet javítása érdekében történő módosításáról szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre irányuló javaslatról (COM(2023)0148 – C9-0049/2023 – 2023/0077(COD))

A vélemény előadója: Pedro Silva Pereira

MÓDOSÍTÁSOK

A Gazdasági és Monetáris Bizottság felkéri az Ipari, Kutatási és Energiaügyi Bizottságot mint illetékes bizottságot, hogy vegye figyelembe az alábbiakat:

Módosítás 1

Rendelethez irányuló javaslat 3 preambulumbekkezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

(3) E helyzetre reagálva az energiaárakról szóló, Bizottság által 2021

Módosítás

(3) E helyzetre reagálva az energiaárakról szóló, Bizottság által 2021

októberében előterjesztett közlemény olyan intézkedéscsomagot tartalmazott, amelyet az EU és tagállamai felhasználhatnak a magas energiaárak háztartásokra és vállalkozásokra gyakorolt azonnali hatásának kezelésére (ideértve a jövedelemtámogatást, az adókedvezményeket, a gázmegtakarítási és -tárolási intézkedéseket), valamint a jövőbeli ársokkokkal szembeni reziliencia megerősítésére. 2022. március 8-i, „REPowerEU: Közös európai fellépés a megfizethetőbb, biztonságosabb és fenntarthatóbb energiáért” című közleményében¹⁸ a Bizottság egy sor további intézkedést vázolt fel az eszköztár megerősítése és az emelkedő energiaárakra való reagálás érdekében. 2022. március 23-án a Bizottság ideiglenes állami támogatási rendszert *is létrehozott* annak érdekében, hogy bizonyos támogatások enyhíthessék a magas energiaárak hatását¹⁹.

¹⁸ A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, az Európai Tanácsnak, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának – REPowerEU: Közös európai fellépés a megfizethetőbb, biztonságosabb és fenntarthatóbb energiáért, COM(2022) 108 final.

¹⁹ A Bizottság közleménye: állami támogatási intézkedésekre vonatkozó ideiglenes válságkezelési keret a gazdaságnak Oroszország Ukrajna elleni agresszióját követő támogatása céljából, C/131 I/01, C/2022/1890.

októberében előterjesztett közlemény olyan intézkedéscsomagot tartalmazott, amelyet az EU és tagállamai felhasználhatnak a magas energiaárak háztartásokra és vállalkozásokra gyakorolt azonnali hatásának kezelésére (ideértve a jövedelemtámogatást, az adókedvezményeket, a gázmegtakarítási és -tárolási intézkedéseket), valamint a jövőbeli ársokkokkal szembeni reziliencia megerősítésére. 2022. március 8-i, „REPowerEU: Közös európai fellépés a megfizethetőbb, biztonságosabb és fenntarthatóbb energiáért” című közleményében¹⁸ a Bizottság egy sor további intézkedést vázolt fel az eszköztár megerősítése és az emelkedő energiaárakra való reagálás érdekében. 2022. március 23-án a Bizottság *elfogadta az ideiglenes válságkeretet, amely* ideiglenes állami támogatási rendszert *hoz létre* annak érdekében, hogy bizonyos támogatások enyhíthessék a magas energiaárak hatását¹⁹. **2023. március 9-én a keret helyébe az ideiglenes válság- és átállási keret lépett, amely rugalmasságot és egyszerűséget biztosít a válságra való reagálás során, miközben biztosítja a célzott támogatást és a kohéziós célkitűzéseket, és hozzájárul a zöld megállapodáshoz kapcsolódó ipari terv céljainak eléréséhez.**

¹⁸ A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, az Európai Tanácsnak, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának – REPowerEU: Közös európai fellépés a megfizethetőbb, biztonságosabb és fenntarthatóbb energiáért, COM(2022) 108 final.

¹⁹ A Bizottság közleménye: állami támogatási intézkedésekre vonatkozó ideiglenes válságkezelési keret a gazdaságnak Oroszország Ukrajna elleni agresszióját követő támogatása céljából, C/131 I/01, C/2022/1890.

Módosítás 2

Rendeletre irányuló javaslat 3 a preambulumbekzdés (új)

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

(3a) Az állami támogatásokra vonatkozó ideiglenes válság- és átállási keret a zöld megállapodáshoz kapcsolódó ipari terv második pillérének részét képezi. Meg kell jegyezni, hogy ez egy ideiglenes és célzott keret, és hogy a tiszta technológiákra épülő gyártás európai finanszírozásának felgyorsítása és a belső piac integritása között kompromisszumokat kell találni, mivel nem minden tagállam rendelkezik azonos költségvetési mozgástérrel a szükséges beruházások megvalósításához. Ezért megfelelő eszközökre van szükség ahhoz, hogy strukturális választ adjunk a beruházási igényekre.

Módosítás 3

Rendeletre irányuló javaslat 3 b preambulumbekzdés (új)

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

(3b) Az energiaárak emelkedése, amelyet tovább súlyosbított az Ukrajna elleni orosz agresszió és a piaci szereplők túlzott spekulatív gyakorlatai, inflációs nyomáshoz és az egyenlőtlenségek növekedéséhez vezetett.

Módosítás 4

Rendeletre irányuló javaslat 11 preambulumbekzdés

(11) A villamosenergia-piaci szerkezet reformja során a lakossági fogyasztók előnyben részesítése mellett **az uniós iparágak versenyképességét is javítani kell** a karbonsemlegességre való átállásuk megvalósításához szükséges tiszta technológiákkal kapcsolatos beruházások **lehetőségének megkönnyítésével**. Az energetikai átmenetet az Unióban erős tiszta technológiákra épülő gyártási eljárásokra kell alapozni. A reformok támogatni fogják az ipar megfizethető villamosítását és elősegítik, hogy az Unió globális vezető szerepet töltsön be a tisztaenergia-technológiákkal kapcsolatos kutatás és innováció terén.

(11) A villamosenergia-piaci szerkezet reformja során a lakossági fogyasztók előnyben részesítése mellett **lehetővé kell tenni az uniós iparágak számára** a karbonsemlegességre való átállásuk megvalósításához szükséges tiszta technológiákkal kapcsolatos beruházások **megvalósítását**. Az energetikai átmenetet az Unióban erős tiszta technológiákra épülő gyártási eljárásokra kell alapozni. A reformok támogatni fogják az ipar megfizethető villamosítását és elősegítik, hogy az Unió globális vezető szerepet töltsön be a tisztaenergia-technológiákkal kapcsolatos kutatás és innováció terén.

Módosítás 5

Rendeletre irányuló javaslat 19 preambulumbekzdés

(19) A fogyasztóknak és a szolgáltatóknak hatékony és eredményes tőzsdén kívüli határidős piacokra van szükségük ahhoz, hogy fedezni tudják hosszú távú árkitettséget, és csökkentsék a rövid távú árártól való függőségüket. Annak biztosítása érdekében, hogy az energiafogyasztók Unió-szerte teljes mértékben élvezhessék az integrált villamosenergia-piacok és az Unión belüli verseny előnyeit, az uniós határidős villamosenergia-piac működését regionális virtuális központok létrehozásával kell javítani a piac jelenlegi széttagoltságának és a számos ajánlattételi övezetben tapasztalt alacsony likviditásnak a kezelése érdekében. A **regionális virtuális központoknak több ajánlattételi övezetre is ki kell terjedniük, ugyanakkor biztosítaniuk kell a megfelelő árkorrelációt. Előfordulhat, hogy egyes**

(19) A fogyasztóknak és a szolgáltatóknak hatékony és eredményes tőzsdén kívüli határidős piacokra van szükségük ahhoz, hogy fedezni tudják hosszú távú árkitettséget, és csökkentsék a rövid távú árártól való függőségüket. Annak biztosítása érdekében, hogy az energiafogyasztók Unió-szerte teljes mértékben élvezhessék az integrált villamosenergia-piacok és az Unión belüli verseny előnyeit, az uniós határidős villamosenergia-piac működését regionális virtuális központok létrehozásával kell javítani a piac jelenlegi széttagoltságának és a számos ajánlattételi övezetben tapasztalt alacsony likviditásnak a kezelése érdekében. A **Bizottságnak értékelnie kell a regionális virtuális központok hozzáadott értékét, és ezt az értékelést be kell mutatnia a társjogalkotóknak.**

ajánlattételi övezetekre egy virtuális központ sem terjed ki, így azok nem járulnak hozzá a központ referenciaárához. Ezen ajánlattételi övezetek piaci szereplőinek azonban továbbra is biztosítani kell, hogy egy központon keresztül fedezeti ügyletet köthessenek.

Módosítás 6

Rendeletre irányuló javaslat 21 preambulumbekzdés

A Bizottság által javasolt szöveg

(21) A piaci szereplők fedezeti lehetőségeinek bővítése érdekében ki kell terjeszteni az (EU) 2016/1719 bizottsági rendelettel összhangban létrehozott egységes felosztási platform szerepét. Az egységes felosztási platformon biztosítani kell a pénzügyi hosszú távú átviteli jogok kereskedelmét a különböző ajánlattételi övezetek és a regionális virtuális központok között. A piaci szereplők által pénzügyi kapacitásjogokra vonatkozóan benyújtott megbízásokat hosszú távú övezetközi kapacitás egyidejű allokálásával kell ellensúlyozni. Az említett ellensúlyozást és allokációt rendszeresen el kell végezni annak érdekében, hogy elegendő rendelkezésre álló likviditást és ezáltal hatékony fedezeti lehetőségeket lehessen biztosítani a piaci szereplők számára. A hosszú távú átviteli jogokat gyakori (a következő hónaptól legalább három évig terjedő) lejáráttal kell kiadni annak érdekében, hogy összhangban legyenek a piaci szereplők által alkalmazott tipikus fedezeti időszakokkal. Az egységes felosztási platformot nyomon kell követni és végrehajtási intézkedéseknek kell alávetni annak biztosítása érdekében, hogy megfelelően lássa el feladatait.

Módosítás

(21) A piaci szereplők fedezeti lehetőségeinek bővítése érdekében ki kell terjeszteni az (EU) 2016/1719 bizottsági rendelettel összhangban létrehozott egységes felosztási platform szerepét. Az egységes felosztási platformon biztosítani kell a pénzügyi hosszú távú átviteli jogok kereskedelmét a különböző ajánlattételi övezetek és a – **már működő** – regionális virtuális központok között. A piaci szereplők által pénzügyi kapacitásjogokra vonatkozóan benyújtott megbízásokat hosszú távú övezetközi kapacitás egyidejű allokálásával kell ellensúlyozni. Az említett ellensúlyozást és allokációt rendszeresen el kell végezni annak érdekében, hogy elegendő rendelkezésre álló likviditást és ezáltal hatékony fedezeti lehetőségeket lehessen biztosítani a piaci szereplők számára. A hosszú távú átviteli jogokat gyakori (a következő hónaptól legalább három évig terjedő) lejáráttal kell kiadni annak érdekében, hogy összhangban legyenek a piaci szereplők által alkalmazott tipikus fedezeti időszakokkal. Az egységes felosztási platformot nyomon kell követni és végrehajtási intézkedéseknek kell alávetni annak biztosítása érdekében, hogy megfelelően lássa el feladatait.

Módosítás 7

Rendeletrre irányuló javaslat 30 preambulumbekzdés

A Bizottság által javasolt szöveg

(30) Amennyiben a tagállamok úgy döntenek, hogy az Unió dekarbonizációs célkitűzéseinek elérése érdekében támogatják az alacsony szén-dioxid-kibocsátású, nem fosszilis tüzelőanyagokból származó villamosenergia-termelésre irányuló, államilag finanszírozott új beruházásokat (közvetlen ártámogatási rendszerek), ezeket a rendszereket kétirányú kompenzációs különbözeti szerződésekkel kell strukturálni, amelyek a bevételi garancia mellett felső korlátot szabnak az érintett termelőeszközből kivethető piaci bevételeknek. A villamosenergia-termelésre irányuló új beruházások az új villamosenergia-termelő létesítményekbe történő beruházásokat, a meglévő villamosenergia-termelő létesítmények átalakítását célzó beruházásokat, a meglévő villamosenergia-termelő létesítmények bővítését vagy élettartamuk meghosszabbítását célzó beruházásokat foglalják magukban.

Módosítás

(30) Amennyiben a tagállamok úgy döntenek, hogy az Unió dekarbonizációs célkitűzéseinek elérése érdekében támogatják az alacsony szén-dioxid-kibocsátású, nem fosszilis tüzelőanyagokból származó villamosenergia-termelésre irányuló, államilag finanszírozott új beruházásokat (közvetlen ártámogatási rendszerek), ezeket a rendszereket kétirányú kompenzációs különbözeti szerződésekkel kell strukturálni, amelyek a bevételi garancia mellett felső korlátot szabnak az érintett termelőeszközből kivethető piaci bevételeknek. A villamosenergia-termelésre irányuló új beruházások az új villamosenergia-termelő létesítményekbe történő beruházásokat, a meglévő villamosenergia-termelő létesítmények átalakítását célzó beruházásokat, a meglévő villamosenergia-termelő létesítmények bővítését vagy élettartamuk meghosszabbítását célzó beruházásokat foglalják magukban. ***Mivel ezek a programok közvetve módosítják a jelenlegi állami támogatási szabályokat (a Bizottság közleménye – 2022. évi iránymutatás az éghajlatvédelmi, a környezetvédelmi és energetikai állami támogatásokról^{19a}, a Bizottság közleménye – az állami támogatásokra vonatkozó, az Ukrajna elleni orosz invázióval összefüggésben a gazdaság támogatását célzó ideiglenes válságkeret, 2022/C 131 I/01^{19b}) a villamosenergia-termelés bizonyos formáinak állami támogatása tekintetében, a Bizottságnak rendszeresen értékelnie kell, hogy azok továbbra is megfelelőek-e, és nem torzítják-e aránytalanul, illetve nem tagolják-e szét a belső piacot.***

^{19a} https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?toc=OJ%3AC%3A2022%3A080%3ATOC&uri=uriserv%3AOJ.C_.2022.080.01.0001.01.HUN

^{19b} <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/HU/TXT/?uri=uriserv:OJ.CI.2022.131.01.0001.01.HUN>

Módosítás 8

Rendeletre irányuló javaslat 34 preambulumbekzdés

A Bizottság által javasolt szöveg

(34) A piaci bevételek felső korlátának köszönhetően a kétirányú kompenzációs különbözeti szerződések formájában nyújtott közvetlen ártámogatási rendszereknek további bevételi forrást kell biztosítaniuk a tagállamok számára magas energiaárak idején. A magas villamosenergia-árak fogyasztói energiaszámlákra gyakorolt hatásának további enyhítése érdekében a tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy a kétirányú kompenzációs különbözeti szerződések formájában nyújtott közvetlen ártámogatási rendszerek hatálya alá tartozó termelőktől beszedett bevételeket a végső villamosenergia-fogyasztók **valamennyi csoportja**, többek között a háztartások, a kkv-k és az ipari fogyasztók felé továbbítják, az érintettek energiafogyasztása szerint. A bevételek újraelosztásának oly módon kell történnie, amely biztosítja, hogy a fogyasztókat bizonyos mértékig továbbra is érintse az árjelzés, és magas energiaárak esetén csökkentsék fogyasztásukat, vagy fogyasztási szokásaikat olyan időszakok szerint alakítsák át, amikor az árak alacsonyabbak (amelyek jellemzően azok az időszakok, amikor a megújuló energiaforrások termelésének részaránya magasabb). A tagállamoknak biztosítaniuk

Módosítás

(34) A piaci bevételek felső korlátának köszönhetően a kétirányú kompenzációs különbözeti szerződések formájában nyújtott közvetlen ártámogatási rendszereknek további bevételi forrást kell biztosítaniuk a tagállamok számára magas energiaárak idején. A magas villamosenergia-árak fogyasztói energiaszámlákra gyakorolt hatásának további enyhítése érdekében a tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy a kétirányú kompenzációs különbözeti szerződések formájában nyújtott közvetlen ártámogatási rendszerek hatálya alá tartozó termelőktől beszedett bevételeket a végső villamosenergia-fogyasztók, többek között a háztartások, a kkv-k és az ipari fogyasztók felé továbbítják, az érintettek energiafogyasztása szerint, **miközben előnyben részesítik a kiszolgáltatott fogyasztókat és az energiaszegénységben élő vagy azzal fenyegetett fogyasztókat**. A bevételek újraelosztásának oly módon kell történnie, amely biztosítja, hogy a fogyasztókat bizonyos mértékig továbbra is érintse az árjelzés, és magas energiaárak esetén csökkentsék fogyasztásukat, vagy fogyasztási szokásaikat olyan időszakok szerint alakítsák át, amikor az árak alacsonyabbak (amelyek jellemzően azok az időszakok, amikor a megújuló

kell, hogy a bevételeknek a végső villamosenergia-fogyasztók közötti újraelosztása ne befolyásolja az egyenlő versenyfeltételeket és a különböző szolgáltatók közötti versenyt.

energiaforrások termelésének részaránya magasabb). A tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy a bevételeknek a végső villamosenergia-fogyasztók közötti újraelosztása ne befolyásolja az egyenlő versenyfeltételeket és a különböző szolgáltatók közötti versenyt.

Módosítás 9

Rendeletre irányuló javaslat 45 preambulumbekkezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

(45) Ha a szolgáltatók nem biztosítják, hogy villamosenergia-portfóliójuk megfelelő fedezettel rendelkezzen a nagykereskedelmi villamosenergia-árak változásaival szemben, az pénzügyi kockázatot jelenthet számukra, és **csőd esetén** a költségek fogyasztókra és más rendszerhasználókra hárulhatnak át. Ezért biztosítani kell, hogy a szolgáltatók megfelelő fedezettel rendelkezzenek rögzített árú szerződések nyújtása esetén is. A megfelelő fedezeti **stratégia kialakításakor** figyelembe kell **venni** a szolgáltatók saját termeléséhez és **kapitalizációjához való hozzáférését**, valamint a nagykereskedelmi piaci árak változásainak való kitettségét.

Módosítás

(45) Ha a szolgáltatók nem biztosítják, hogy villamosenergia-portfóliójuk megfelelő fedezettel rendelkezzen a nagykereskedelmi villamosenergia-árak változásaival szemben, az pénzügyi kockázatot jelenthet számukra, és **emiatt adott esetben csődbe mehetnek, amely esetben** a költségek fogyasztókra és más rendszerhasználókra hárulhatnak át. Ezért biztosítani kell, hogy a szolgáltatók megfelelő fedezettel rendelkezzenek rögzített árú szerződések nyújtása esetén is. A megfelelő fedezeti **stratégiának összhangban kell lennie a vonatkozó uniós pénzügyi szolgáltatási jogszabályokkal**, és figyelembe kell **vennie** a szolgáltatók **hozzáférését** saját termeléséhez és **tőkésítéséhez**, valamint a nagykereskedelmi piaci árak változásainak való kitettségét, **a szolgáltató méretét és a piaci struktúráját**.

Módosítás 10

Rendeletre irányuló javaslat 53 preambulumbekkezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

(53) A villamosenergia-ellátás árképzésébe való állami beavatkozás

Módosítás

(53) A villamosenergia-ellátás árképzésébe való állami beavatkozás

főszabály szerint piactorzító intézkedésnek minősül. Ilyen beavatkozás ezért csak közszolgáltatási kötelezettségként, meghatározott feltételek mellett hajtható végre. Ezen irányelv értelmében szabályozott árak alkalmazhatók az energiaszegénységben élő és kiszolgáltatott helyzetben lévő háztartások esetében, beleértve a költség alatti árakat is, valamint – átmeneti intézkedésként – a háztartások és a mikrovállalkozások esetében. Válság idején, amikor a villamos energia nagy- és kiskereskedelmi árai jelentősen emelkednek, és ez negatív hatással van a gazdaság egészére, a tagállamok számára lehetővé kell tenni, hogy ideiglenesen kiterjesszék a szabályozott árak alkalmazását a kkv-kra is. Mind a háztartások, mind a kkv-k esetében átmenetileg lehetővé kell tenni a tagállamok számára, hogy a költség alatti szabályozott árakat határozzanak meg, feltéve, hogy ez nem okoz torzulást a szolgáltatók között, és a szolgáltatók kompenzációt kapnak a költség alatti ellátás költségeiért. Ügyelni kell azonban arra, hogy ez az árszabályozás célzott legyen, és ne ösztönözzön a fogyasztás növelésére. Ezért az ilyen árszabályozást háztartások esetében a háztartások átlagos fogyasztásának 80%-ára, kkv-k esetében pedig az előző évi fogyasztás 70%-ára kell korlátozni. A Bizottságnak kell meghatároznia, hogy mikor áll fenn ilyen villamosenergia-árválság, és következésképpen, hogy mikor válik alkalmazhatóvá ez a lehetőség. A Bizottságnak kell meghatároznia a fent említett helyzet érvényességi idejét is, amely időtartam alatt a szabályozott árak ideiglenesen meghosszabbíthatók, és amely legfeljebb egy évre szólhat. Amennyiben az e rendeletben előírányzott intézkedések bármelyike állami támogatásnak minősül, az ilyen intézkedésekre vonatkozó rendelkezések nem érintik az EUMSZ 107. és 108. cikkének alkalmazását.

főszabály szerint piactorzító intézkedésnek minősül, **még akkor is, ha a villamos energiát alapvető szolgáltatásnak kell tekinteni.** Ilyen beavatkozás ezért csak közszolgáltatási kötelezettségként, meghatározott feltételek mellett hajtható végre. Ezen irányelv értelmében szabályozott árak alkalmazhatók az energiaszegénységben élő és kiszolgáltatott helyzetben lévő háztartások esetében, beleértve a költség alatti árakat is, valamint – átmeneti intézkedésként – a háztartások és a mikrovállalkozások esetében. Válság idején, amikor a villamos energia nagy- és kiskereskedelmi árai jelentősen emelkednek, és ez negatív hatással van a gazdaság egészére, a tagállamok számára lehetővé kell tenni, hogy ideiglenesen kiterjesszék a szabályozott árak alkalmazását a kkv-kra is. Mind a háztartások, mind a kkv-k esetében átmenetileg lehetővé kell tenni a tagállamok számára, hogy a költség alatti szabályozott árakat határozzanak meg, feltéve, hogy ez nem okoz torzulást a **belső piacon és a** szolgáltatók között, és a szolgáltatók kompenzációt kapnak a költség alatti ellátás költségeiért. Ügyelni kell azonban arra, hogy ez az árszabályozás célzott legyen, és ne ösztönözzön a fogyasztás növelésére. Ezért az ilyen árszabályozást háztartások **és mikrovállalkozások** esetében a háztartások átlagos fogyasztásának 80%-ára, **kiszolgáltatott helyzetben lévő felhasználók esetében legalább 90%-ára,** kkv-k esetében pedig az előző évi fogyasztás 70%-ára kell korlátozni. A Bizottságnak kell meghatároznia, hogy mikor áll fenn ilyen villamosenergia-árválság, és következésképpen, hogy mikor válik alkalmazhatóvá ez a lehetőség. A Bizottságnak kell meghatároznia a fent említett helyzet érvényességi idejét is, amely időtartam alatt a szabályozott árak ideiglenesen meghosszabbíthatók, és amely legfeljebb egy évre szólhat. Amennyiben az e rendeletben előírányzott intézkedések bármelyike állami támogatásnak minősül,

az ilyen intézkedésekre vonatkozó rendelkezések nem érintik az EUMSZ 107. és 108. cikkének alkalmazását.

Módosítás 11

Rendeletre irányuló javaslat

1 cikk – 1 bekezdés – 1 pont – a pont

(EU) 2019/943 rendelet

1 cikk – b pont

A Bizottság által javasolt szöveg

b) olyan alapelveket állapítson meg a jól működő, integrált villamosenergia-piacok számára, amelyek lehetővé teszik az erőforrások valamennyi szolgáltatója és a villamos energia valamennyi felhasználója számára a megkülönböztetésmentes piaci hozzáférést, lehetővé teszik a határidős villamosenergia-piacok fejlődését, hogy a szolgáltatók és a fogyasztók fedezni tudják a villamosenergia-árak jövőbeli volatilitásának kockázatát vagy megvédjék magukat azzal szemben, **bővítik a fogyasztók döntési mozgásterét**, biztosítják a versenyképességet a globális piacon, fokozzák a rugalmasságot a keresletoldali válasz, az energiatárolás és más nem fosszilis forrásokon alapuló rugalmassági megoldások révén, biztosítják az energiahatékonyságot, megkönnyítik a térben megoszló kereslet és kínálat közösségekbe tömörült piaci jelenlétét, és megteremtik a megújuló erőforrásokból előállított villamos energia piaci és ágazati integrációjának és piaci alapú árképzésének feltételeit;

Módosítás

b) olyan alapelveket állapítson meg a jól működő, integrált villamosenergia-piacok számára, amelyek lehetővé teszik az erőforrások valamennyi szolgáltatója és a villamos energia valamennyi felhasználója számára a megkülönböztetésmentes piaci hozzáférést, lehetővé teszik a határidős villamosenergia-piacok fejlődését, hogy a szolgáltatók és a fogyasztók fedezni tudják a villamosenergia-árak jövőbeli volatilitásának kockázatát vagy megvédjék magukat azzal szemben, **eközben elkerülve a káros spekulatív tevékenységeket, védik a fogyasztókat, beleértve a kiszolgáltatót fogyasztókat is**, biztosítják a versenyképességet a globális piacon, fokozzák a rugalmasságot a keresletoldali válasz, az energiatárolás és más nem fosszilis forrásokon alapuló rugalmassági megoldások révén, biztosítják az energiahatékonyságot, megkönnyítik a térben megoszló kereslet és kínálat közösségekbe tömörült piaci jelenlétét, és megteremtik a megújuló erőforrásokból előállított villamos energia piaci és ágazati integrációjának és piaci alapú árképzésének feltételeit;

Módosítás 12

Rendeletre irányuló javaslat

1 cikk – 1 bekezdés – 1 pont – b pont

(EU) 2019/943 rendelet
1 cikk – e pont

A Bizottság által javasolt szöveg

e) támogassa a megújulóenergia-termelésre irányuló hosszú távú beruházásokat, **valamint** lehetővé **tegye**, hogy a fogyasztók energiaszámlái kevésbé függjenek a rövid távú villamosenergia-piaci árak, különösen a fosszilis tüzelőanyagok árainak ingadozásától közép- és hosszú távon.

Módosítás

e) támogassa a megújulóenergia-termelésre **és a rugalmasság javítására** irányuló hosszú távú beruházásokat, **amelyek** lehetővé **teszik**, hogy a fogyasztók energiaszámlái **megfizethetővé váljanak**, **és** kevésbé függjenek a rövid távú villamosenergia-piaci árak, különösen a fosszilis tüzelőanyagok árainak ingadozásától közép- és hosszú távon.

Módosítás 13

Rendeletre irányuló javaslat

1 cikk – 1 bekezdés – 6 pont

(EU) 2019/943 rendelet

9 cikk – 1 bekezdés – bevezető rész

A Bizottság által javasolt szöveg

(1) 2024. december 1-jéig a villamosenergia-piaci **ENTSO** az **ESMA-val** folytatott konzultációt követően **javaslatot** nyújt be **az ACER-nek** a határidős piac regionális virtuális **központjainak létrehozására vonatkozóan**. **A javaslat:**

Módosítás

(1) 2024. december 1-jéig a **Bizottság az ESMA-val, a** villamosenergia-piaci **ENTSO-val és az ACER-rel** folytatott konzultációt követően **értékelést** nyújt be **a Parlamentnek és a Tanácsnak** a határidős piac regionális virtuális **központjai létrehozásának hatásáról**. **Adott esetben az értékeléshez jogalkotási javaslatot kell csatolni, amely többek között:**

Módosítás 14

Rendeletre irányuló javaslat

1 cikk – 1 bekezdés – 6 pont

(EU) 2019/943 rendelet

9 cikk – 1 bekezdés – d a pont (új)

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

da) annak biztosítása, hogy a virtuális központ létrehozása ezekben a régiókban a fogyasztók érdekét szolgálja.

Módosítás 15

Rendeletre irányuló javaslat

1 cikk – 1 bekezdés – 6 pont

(EU) 2019/943 rendelet

9 cikk – 2 bekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

(2) A határidős piac regionális virtuális központjainak létrehozására vonatkozó javaslat kézhezvételétől számított hat hónapon belül az ACER értékeli a javaslatot, és vagy jóváhagyja, vagy módosítja. Módosítás esetén az ACER a módosított javaslat elfogadása előtt konzultál a villamosenergia-piaci ENTSO-val. Az elfogadott javaslatot közzé kell tenni az ACER honlapján.

Módosítás

(2) A határidős piac regionális virtuális központjainak létrehozására vonatkozó javaslat kézhezvételétől számított hat hónapon belül az ACER értékeli a javaslatot, és vagy jóváhagyja, vagy módosítja. Módosítás esetén az ACER, **az ESMA tájékoztatását követően**, a módosított javaslat elfogadása előtt konzultál a villamosenergia-piaci ENTSO-val. Az elfogadott javaslatot közzé kell tenni az ACER honlapján.

Módosítás 16

Rendeletre irányuló javaslat

1 cikk – 1 bekezdés – 6 pont

(EU) 2019/943 rendelet

9 cikk – 5 bekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

(5) Amennyiben a szabályozó hatóság úgy ítéli meg, hogy a piaci szereplők számára nem áll rendelkezésre elegendő fedezeti lehetőség, és az érintett pénzügyi piacok illetékes hatóságaival folytatott konzultációt követően, amennyiben a határidős piacok a 4. cikk (1) bekezdésének 15. pontjában meghatározott pénzügyi eszközöket érintenek, a szabályozó hatóság előírhatja az energiatőzsdék vagy az átvitelrendszer-üzemeltetők számára, hogy a határidős piac likviditásának javítása érdekében hajtsanak végre kiegészítő intézkedéseket, például árjegyzést. Az uniós versenyjog és az (EU) 2014/65 irányelv, továbbá az (EU) 648/2012 és az

Módosítás

(5) Amennyiben a szabályozó hatóság úgy ítéli meg, hogy a piaci szereplők számára nem áll rendelkezésre elegendő fedezeti lehetőség, és az érintett pénzügyi piacok illetékes hatóságaival folytatott konzultációt követően, amennyiben a határidős piacok a 4. cikk (1) bekezdésének 15. pontjában meghatározott pénzügyi eszközöket érintenek, a szabályozó hatóság előírhatja az energiatőzsdék vagy az átvitelrendszer-üzemeltetők számára, hogy a határidős piac likviditásának javítása érdekében hajtsanak végre kiegészítő intézkedéseket, például árjegyzést. **Amennyiben a piacműködtetők határidős fedezeti termékeket fejlesztenek, beleértve**

(EU) 600/2014 rendelet tiszteletben tartása mellett **a piacüzemeltetők szabadon alakíthatnak ki határidős fedezeti termékeket, köztük hosszú távúakat is** annak érdekében, hogy a piaci szereplők – ezen belül a megújuló energiaforrásokat hasznosító villamosenergia-termelő létesítmények tulajdonosai – kellő lehetőségekkel rendelkezzenek az **áringadozások miatti pénzügyi kockázatokkal szembeni fedezésre**. A tagállamok nem írhatják elő, hogy ez a fedezeti tevékenység egy meghatározott tagállamon vagy ajánlattételi övezeten belüli kereskedésre korlátozódjon.

a hosszú távú határidős fedezeti termékeket is, ezt az uniós versenyjog és az (EU) 2014/65 irányelv, továbbá az (EU) 648/2012 és az (EU) 600/2014 rendelet **teljes körű** tiszteletben tartása mellett **kell tenniük** annak érdekében, hogy a piaci szereplők – ezen belül a megújuló energiaforrásokat hasznosító villamosenergia-termelő létesítmények tulajdonosai – kellő lehetőségekkel rendelkezzenek az **áringadozásokból eredő** pénzügyi **kockázatok fedezésére**. A tagállamok nem írhatják elő, hogy ez a fedezeti tevékenység egy meghatározott tagállamon vagy ajánlattételi övezeten belüli kereskedésre korlátozódjon.

Módosítás 17

Rendeletre irányuló javaslat

1 cikk – 1 bekezdés – 9 pont

(EU) 2019/942 rendelet

19 a cikk – 2 bekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

(2) A tagállamok **biztosítják**, hogy **az EUMSZ 107. és 108. cikkével összhangban** rendelkezésre álljanak és az energiavásárlási megállapodások piacán belépési korlátokkal szembesülő, pénzügyi nehézségekkel nem küzdő felhasználók számára hozzáférhetőek legyenek az olyan eszközök, mint a piaci áron nyújtott garanciarendszerek, amelyek csökkentik az energiavásárlási megállapodások keretében az átvevők fizetésének nemteljesítésével kapcsolatos pénzügyi kockázatokat. E célból a tagállamok figyelembe veszik az uniós szintű eszközöket. A tagállamok megkülönböztetésmentes kritériumok alkalmazásával meghatározzák, hogy ezek az eszközök milyen felhasználói kategóriákat céloznak meg.

Módosítás

(2) A tagállamok **biztosíthatják**, hogy rendelkezésre álljanak és az energiavásárlási megállapodások piacán belépési korlátokkal szembesülő, pénzügyi nehézségekkel nem küzdő felhasználók számára hozzáférhetőek legyenek az olyan eszközök, mint a piaci áron nyújtott garanciarendszerek, amelyek csökkentik az energiavásárlási megállapodások keretében az átvevők fizetésének nemteljesítésével kapcsolatos pénzügyi kockázatokat. **A Bizottság megvizsgálja, hogy ezek az eszközök nem torzítják-e aránytalanul vagy nem tagolják-e szét a belső piacot, és összhangban vannak-e az EUMSZ 107. és 108. cikkével.** E célból a tagállamok figyelembe veszik az uniós szintű eszközöket. A tagállamok **az egyes fogyasztói kategóriák között megkülönböztetésmentes kritériumok alkalmazásával – és külön figyelmet fordítva a kiszolgáltató fogyasztókra –**

meghatározzák, hogy ezek az eszközök milyen felhasználói kategóriákat céloznak meg.

Módosítás 18

Rendeletre irányuló javaslat

1 cikk – 1 bekezdés – 9 pont

(EU) 2019/943 rendelet

19 a cikk – 6 a bekezdés (új)

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

(6a) Az energiavásárlási megállapodások szerződő felei a nemzeti szabályozó hatóság felé jelentik a megállapodásokban szereplő mennyiséget, árat és időtartamot. A nemzeti szabályozó hatóság közzéteszi a villamos energia napi átlagárát, amely az azon a napon az adott ajánlattételi övezetben forgalmazott összes villamosenergia-mennyiség súlyozott átlagára.

Módosítás 19

Rendeletre irányuló javaslat

1 cikk – 1 bekezdés – 9 pont

(EU) 2019/943 rendelet

19 b cikk – 1 bekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

(1) A (2) bekezdésben **felsorolt** forrásokból történő villamosenergia-termelésre irányuló új beruházások közvetlen ártámogatási rendszerei kétirányú különbözeti szerződés formáját öltik. A villamosenergia-termelésre irányuló új beruházások az új villamosenergia-termelő létesítményekbe történő beruházásokat, a meglévő villamosenergia-termelő létesítmények átalakítását célzó beruházásokat, a meglévő villamosenergia-termelő létesítmények bővítését vagy élettartamuk

(1) A (2) bekezdésben **hivatkozott** forrásokból történő villamosenergia-termelésre irányuló új beruházások közvetlen ártámogatási rendszerei kétirányú különbözeti szerződés formáját öltik. **Az ilyen rendszereknek legalább az (EU) 2020/852 rendelettel és az integrált nemzeti energia- és klímatervben előírt beruházásokkal arányban kell állniuk az (EU) 2018/1999 rendelet 4. cikkének a) pontjában említett dekarbonizáció dimenziója és annak bármely frissítése tekintetében.** A

meghosszabbítását célzó beruházásokat foglalják magukban.

villamosenergia-termelésre irányuló új beruházások az új villamosenergia-termelő létesítményekbe történő beruházásokat, a meglévő villamosenergia-termelő létesítmények átalakítását célzó beruházásokat, a meglévő villamosenergia-termelő létesítmények bővítését vagy élettartamuk meghosszabbítását célzó beruházásokat foglalják magukban.

Módosítás 20

Rendeletre irányuló javaslat

1 cikk – 1 bekezdés – 9 pont

(EU) 2019/943 rendelet

19 b cikk – 3 bekezdés – a pont

A Bizottság által javasolt szöveg

a) úgy kell kialakítani, hogy a kötési árnál magasabb piaci ár esetén beszedett bevételeket az összes végső villamosenergia-felhasználó között a fogyasztásban való részesedésük alapján osszák el (egyenlő költség / visszatérítés felhasznált MWh-ként).

Módosítás

a) úgy kell kialakítani, hogy a kötési árnál magasabb piaci ár esetén beszedett bevételeket az összes végső villamosenergia-felhasználó között a fogyasztásban való részesedésük alapján osszák el (egyenlő költség / visszatérítés felhasznált MWh-ként), **kiemelt figyelmet fordítva a kiszolgáltatók fogyasztók kompenzálására;**

Módosítás 21

Rendeletre irányuló javaslat

1 cikk – 1 bekezdés – 9 pont

(EU) 2019/943 rendelet

19 b cikk – 3 bekezdés – b a pont (új)

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

ba) annak biztosítása, hogy a közösségi alapú/kis léptékű projektek a legalacsonyabb ajánlat elszámolási árán férhessenek hozzá különböző szerződésekhez.

Módosítás 22

Rendeletre irányuló javaslat
1 cikk – 1 bekezdés – 14 pont
(EU) 2019/943 rendelet
69 a cikk – 1 albekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

E rendelet egyetlen rendelkezése sem érinti a 2014/65/EU irányelv, a 648/2012/EU rendelet és a 600/2014/EU rendelet rendelkezéseit, amennyiben a piaci szereplők vagy a piacüzemeltetők különösen a 2014/65/EU irányelv 4. cikke (1) bekezdésének 15. pontja szerinti pénzügyi eszközökhöz kapcsolódó tevékenységeket folytatnak.

Módosítás

E rendelet egyetlen rendelkezése sem érinti a 2014/65/EU irányelv, a 648/2012/EU rendelet és a 600/2014/EU rendelet rendelkezéseit, amennyiben a piaci szereplők vagy a piacüzemeltetők különösen a 2014/65/EU irányelv 4. cikke (1) bekezdésének 15. pontja szerinti pénzügyi eszközökhöz kapcsolódó tevékenységeket folytatnak. ***El kell kerülni a szabályozási, megfelelési és jelentéstételi követelmények megkettőzését.***

Módosítás 23

Rendeletre irányuló javaslat
2 cikk – 1 bekezdés – 5 pont
(EU) 2019/944 irányelv
28 a cikk – 1 albekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

A tagállamok ***biztosítják, hogy*** a kiszolgáltatott helyzetben lévő ***felhasználók védelmet élvezzenek a villamosenergia-ellátás megszakításával szemben.*** Ezt a kiszolgáltatott helyzetben lévő fogyasztók ezen irányelv 28. cikkének (1) bekezdése szerinti fogalmának részeként és a 10. cikk (11) bekezdésében meghatározott intézkedések sérelme nélkül kell biztosítani.

Módosítás

A tagállamok ***megtiltják az energiaszámláikat kifizetni nem tudó és a kiszolgáltatott helyzetben lévő háztartási fogyasztók, valamint az energiaszegénység kockázatának kitett vagy energiaszegénységben élő háztartások villamosenergia-ellátásának megszakítását.*** Ezt a kiszolgáltatott helyzetben lévő fogyasztók ezen irányelv 28. cikkének (1) bekezdése szerinti fogalmának részeként és a 10. cikk (11) bekezdésében meghatározott intézkedések sérelme nélkül kell biztosítani.

Módosítás 24

Rendeletre irányuló javaslat
2 cikk – 1 bekezdés – 6 pont
(EU) 2019/944 irányelv
27 cikk – 1 bekezdés

A Bizottság által javasolt szöveg

(1) A tagállamok gondoskodnak arról, hogy minden lakossági fogyasztó, és ahol a tagállamok szükségesnek tartják, a kisvállalkozások is egyetemes szolgáltatásban részesüljenek, azaz a tagállam területén belül joguk legyen a meghatározott minőségű villamos energiával való ellátásra, versenyképes, könnyen és egyértelműen összehasonlítható, átlátható, valamint megkülönböztetésmentes árakon. Az egyetemes szolgáltatás biztosítása érdekében a tagállamok az elosztórendszer-üzemeltetőket arra kötelezik, hogy fogyasztóikat hálózatukba az 59. cikk (7) bekezdésében meghatározott eljárással összhangban, az ott meghatározott feltételek mellett és tarifák alapján kapcsolják be. Ez az irányelv nem korlátozza a tagállamokat abban, hogy a lakossági, továbbá a kis- és közepes méretű nem lakossági fogyasztóik piaci pozícióját erősítsék azzal, hogy támogatják az e fogyasztói csoportok számára az önkéntes képviseleti csoportosulás lehetőségét.

Módosítás 25

Rendeletre irányuló javaslat
2 cikk – 1 bekezdés – 10 pont
(EU) 2019/944 irányelv
66 a cikk – 1 bekezdés – bevezető rész

A Bizottság által javasolt szöveg

(1) A Bizottság határozat útján regionális vagy uniós szintű villamosenergiaár-válságot hirdethet ki, amennyiben **teljesülnek** a következő feltételek:

Módosítás

(1) A tagállamok gondoskodnak arról, hogy minden lakossági fogyasztó **és mikrovállalkozás**, és ahol a tagállamok szükségesnek tartják, a kisvállalkozások is egyetemes szolgáltatásban részesüljenek, azaz a tagállam területén belül joguk legyen a meghatározott minőségű villamos energiával való ellátásra, versenyképes, könnyen és egyértelműen összehasonlítható, átlátható, valamint megkülönböztetésmentes árakon. Az egyetemes szolgáltatás biztosítása érdekében a tagállamok az elosztórendszer-üzemeltetőket arra kötelezik, hogy fogyasztóikat hálózatukba az 59. cikk (7) bekezdésében meghatározott eljárással összhangban, az ott meghatározott feltételek mellett és tarifák alapján kapcsolják be. Ez az irányelv nem korlátozza a tagállamokat abban, hogy a lakossági, továbbá a kis- és közepes méretű nem lakossági fogyasztóik piaci pozícióját erősítsék azzal, hogy támogatják az e fogyasztói csoportok számára az önkéntes képviseleti csoportosulás lehetőségét.

Módosítás

(1) A Bizottság **az összes tagállammal együtt eljárva** határozat útján regionális vagy uniós szintű villamosenergiaár-válságot hirdethet ki, amennyiben a következő feltételek **egyidejűleg teljesülnek, és várhatóan legalább hat**

hónapig fennállnak:

Módosítás 26

Rendeletre irányuló javaslat
2 cikk – 1 bekezdés – 10 pont
(EU) 2019/944 irányelv
66 a cikk – 2 a bekezdés (új)

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

(2a) A villamosenergiaár-válság kihirdetésekor egyenlő versenyfeltételeket kell biztosítani a határozat által érintett valamennyi tagállamban annak érdekében, hogy a belső piac ne torzuljon aránytalan mértékben.

Módosítás 27

Rendeletre irányuló javaslat
2 cikk – 1 bekezdés – 10 pont
(EU) 2019/944 irányelv
66 a cikk – 3 bekezdés – c a pont (új)

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

ca) figyelembe kell venni a nagykereskedelmi piacra gyakorolt torzító hatásokat.

Módosítás 28

Rendeletre irányuló javaslat
2 cikk – 1 bekezdés – 10 pont
(EU) 2019/944 irányelv
66 a cikk – 3 a bekezdés (új)

A Bizottság által javasolt szöveg

Módosítás

(3a) A Bizottság iránymutatást ad ki arra vonatkozóan, hogy miként lehet ezeket a küszöbértékeket együtt alkalmazni az ideiglenes válság- és átállási kerettel mindaddig, amíg ez az

irányelv és a keret egyaránt hatályos.

Módosítás 29

Rendeletre irányuló javaslat
2 cikk – 1 bekezdés – 10 pont
(EU) 2019/944 irányelv
66 a cikk – 4 bekezdés – a pont

A Bizottság által javasolt szöveg

a) a háztartások számára meghatározott ár a háztartások medián fogyasztásának legfeljebb 80 %-ára vonatkozik, **és továbbra is *ösztönzi* a *keresletcsökkentést*;**

Módosítás

a) a háztartások **és *mikrovállalkozások*** számára meghatározott ár a háztartások medián fogyasztásának legfeljebb 80%-ára vonatkozik, továbbra is ***ösztönözve a keresletcsökkenést, a kiszolgáltatók fogyasztók esetében pedig a fogyasztás legalább 90%-ára vonatkozik;***

**A VÉLEMÉNYNYILVÁNÍTÁSRA
FELKÉRT BIZOTTSÁG ELJÁRÁSA**

Cím	Az (EU) 2019/943 és az (EU) 2019/942 rendeletnek, valamint az (EU) 2018/2001 és az (EU) 2019/944 irányelvnek az uniós villamosenergia-piaci szerkezet javítása érdekében történő módosítása
Hivatkozások	COM(2023)0148 – C9-0049/2023 – 2023/0077(COD)
Illetékes bizottság A plenáris ülésen való bejelentés dátuma	ITRE 1.6.2023
Véleményt nyilvánított A plenáris ülésen való bejelentés dátuma	ECON 1.6.2023
A vélemény előadója A kijelölés dátuma	Pedro Silva Pereira 20.4.2023
Az elfogadás dátuma	28.6.2023
A zárószavazás eredménye	+ : 39 - : 8 0 : 4
A zárószavazáson jelen lévő tagok	Rasmus Andresen, Anna-Michelle Asimakopoulou, Isabel Benjumea Benjumea, Stefan Berger, Engin Eroglu, Markus Ferber, Jonás Fernández, Valentino Grant, Claude Gruffat, José Gusmão, Michiel Hoogeveen, Stasys Jakeliūnas, France Jamet, Billy Kelleher, Ondřej Kovařík, Georgios Kyrtos, Aurore Lalucq, Aušra Maldeikienė, Csaba Molnár, Denis Nesci, Luděk Niedermayer, Lídia Pereira, Kira Marie Peter-Hansen, Eva Maria Poptcheva, Antonio Maria Rinaldi, Dorien Rookmaker, Alfred Sant, Joachim Schuster, Ralf Seekatz, Inese Vaidere, Johan Van Overtveldt, Stéphanie Yon-Courtin
A zárószavazáson jelen lévő póttagok	Damien Carême, Niels Fuglsang, Henrike Hahn, Valérie Hayer, Martin Hlaváček, Eugen Jurzyca, Janusz Lewandowski, Chris MacManus, Tonino Picula, Jessica Polfjård, René Repasi, Eleni Stavrou
A zárószavazáson jelen lévő póttagok (209. cikk, (7) bekezdés)	Vladimír Bilčík, Marco Campomenosi, Hannes Heide, Leszek Miller, Lefteris Nikolaou-Alavanos, Patrizia Toia, Juan Ignacio Zoido Álvarez

**A VÉLEMÉNYNYILVÁNÍTÁSRA FELKÉRT BIZOTTSÁG
NÉV SZERINTI ZÁRÓSZAVAZÁSA**

39	+
PPE	Anna-Michelle Asimakopoulou, Isabel Benjumea Benjumea, Stefan Berger, Vladimír Bilčík, Markus Ferber, Janusz Lewandowski, Aušra Maldeikienė, Luděk Niedermayer, Lidia Pereira, Jessica Polfjärd, Ralf Seekatz, Eleni Stavrou, Inese Vaidere, Juan Ignacio Zoido Álvarez
Renew	Engin Eroglu, Valérie Hayer, Martin Hlaváček, Billy Kelleher, Ondřej Kovařík, Georgios Kyrtos, Eva Maria Poptcheva, Stéphanie Yon-Courtin
S&D	Jonás Fernández, Niels Fuglsang, Hannes Heide, Aurore Lalucq, Leszek Miller, Csaba Molnár, Tonino Picula, René Repasi, Alfred Sant, Joachim Schuster, Patrizia Toia
Verts/ALE	Rasmus Andresen, Damien Carême, Claude Gruffat, Henrike Hahn, Stasys Jakeliūnas, Kira Marie Peter-Hansen

8	-
ECR	Michiel Hoogeveen, Eugen Jurzyca, Dorien Rookmaker, Johan Van Overtveldt
ID	France Jamet
NI	Lefteris Nikolaou-Alavanos
The Left	José Gusmão, Chris MacManus

4	0
ECR	Denis Nesci
ID	Marco Campomenosi, Valentino Grant, Antonio Maria Rinaldi

Jelmagyarázat:

+ : mellette

- : ellene

0 : tartózkodás

8.6.2023

A KÖLTSÉGVETÉSI BIZOTTSÁG LEVELE

Cristian Buşoi úr
elnök
Ipari, Kutatási és Energiaügyi Bizottság
BRÜSSZEL

Tárgy: Vélemény az 1227/2011/EU és az (EU) 2019/942 rendeletnek a nagykereskedelmi energiapiacra folytatott piaci manipulációval szemben az Unió számára biztosított védelem javítása érdekében történő módosításáról (2023/0076 (COD)), valamint az (EU) 2019/943 és az (EU) 2019/942 rendeletnek, valamint az (EU) 2018/2001 és az (EU) 2019/944 irányelvnek az uniós villamosenergia-piaci szerkezet javítása érdekében történő módosításáról szóló bizottsági javaslatról (2023/0077(COD))

Tisztelt Elnök Úr!

A fent említett eljárás keretében a Költségvetési Bizottság koordinátorai 2023. január 31-i ülésükön úgy határoztak, hogy az eljárási szabályzat 56. cikke alapján levél formájában nyilvánítanak véleményt mindkét jogalkotási dossziéről.

A bizottság 2023. június 8-i ülésén elfogadta a véleményt¹, és megbízott engem az alábbiakban kifejtett álláspont ismertetésével.

Az Energiaszabályozók Európai Uniói Együttműködési Ügynökségére (ACER) és az ITER-re gyakorolt költségvetési hatással kapcsolatos javaslat háttere

2023. március 14-én a Bizottság javaslatot tett az uniós villamosenergia-piac szerkezetének reformjára annak érdekében, hogy felgyorsítsa a megújuló energiaforrások térnyerését és a gáz kivezetését, csökkentse a fogyasztói számlák függését a fosszilis tüzelőanyagok ingadozó áraitól, jobban védje a fogyasztókat a jövőbeli kiugró áremelkedésektől és az esetleges piaci manipulációtól, valamint tisztábbá és versenyképesebbé tegye az uniós ipart.

Ez több meglévő jogszabály módosítására irányuló két javaslatot jelentett:

¹ A zárószavazáson jelen voltak: Janusz Lewandowski (első alelnök), Olivier Chastel (második alelnök), Niclas Herbst (negyedik alelnök), José Manuel Fernandes, Adam Jarubas, Siegfried Mureşan, Petri Sarvamaa, Eleni Stavrou, Rainer Wieland (a PPE részéről), Markus Ferber és Asim Ademov (a PPE részéről az eljárási szabályzat 209. cikkének (7) bekezdése alapján), Pascal Durand, Jonás Fernández, Jens Geier, Eero Heinäluoma, Camilla Laureti, Nils Ušakovs (az S&D részéről), Inma Rodríguez-Piñero and Massimiliano Smeriglio (az S&D részéről az eljárási szabályzat 209. cikkének (7) bekezdése alapján), Katalin Cseh, Vlad Gheorghe, Valérie Hayer, Fabienne Keller, Moritz Körner (a Renew részéről), Nicolae Ştefănuţă (a Verts/ALE részéről), Zbigniew Kuźmiuk, Bogdan Rzońca (az ECR részéről), Dimitrios Papadimitoulis (a Left részéről) and Andor Deli (a függetlenek részéről).

1. A REMIT-rendelet (a nagykereskedelmi energiapiacok integritásáról és átláthatóságáról szóló rendelet) módosítása és az ACER-rendelet ennek megfelelő módosítása.
2. A villamosenergia-piac szerkezetéről szóló rendelet és irányelv, a megújulóenergia-irányelv és az ACER-rendelet ennek megfelelő módosítása.

Az első csomag új feladatokkal ruházta fel az ACER-t, alapvetően a villamosenergia-adatplatformokra vonatkozó engedélyezési és felügyeleti hatáskörökkel, a villamosenergia-piaci gyanús ügyletek központosításának szerepével, valamint a REMIT-rendelet vizsgálati és kiterjesztett végrehajtási hatáskörével. A Bizottság értékelése szerint az ACER-nek további 25 teljes munkaidős egyenértékre és 4,2 millió EUR operatív kiadásra lenne szüksége a 2025–2027 közötti időszakban. A személyzeti és működési költségek kétharmadát a díjak emeléséből finanszírozzák. Ez azt jelenti, hogy a 2025–2027 közötti időszakban 2,9 millió EUR-t kell az uniós költségvetésből finanszírozni.

A második csomag is új feladatokkal ruházta fel az ACER-t, elsősorban a határidős villamosenergia-szerződések kereskedelmével foglalkozó csomópontok előzetes jóváhagyásával, valamint a villamosenergia-piac rugalmasságának szükségességéről szóló tagállami jelentéstétel alapjául szolgáló módszertan előzetes jóváhagyásával. A Bizottság értékelése szerint az ACER-nek a 2024–2027 közötti időszakban további 4 teljes munkaidős egyenértékre lenne szüksége, ami 2,8 millió EUR költséggel járna.

Az ACER esetében a növelésnek az uniós költségvetésre gyakorolt hatása összesen 5,7 millió EUR lenne a 2024–2027 közötti időszakban. A pénzügyi kimutatás szerint az összeget az ITER költségvetési sorából csoportosítják át.

A Költségvetési Bizottság álláspontja

Összességében a javaslat költségvetési hatása nem jelentős, és az ACER-rendelet csak azért módosul, hogy kiterjessze a díjból finanszírozott tevékenységek körét, és kiegészítse a villamosenergia-piac szerkezetének módosításához kapcsolódó feladatokat. A Bizottság tájékoztat, hogy az ITER-től az ACER-hez tervezett átcsoportosítás ellentételezése nem befolyásolja negatívan az ITER-t a többéves pénzügyi keret célkitűzéseinek elérésében, és emlékeztet arra, hogy e tervezett 5,7 millió EUR összegű ellentételezés a többéves pénzügyi keret teljes ITER-költségvetésének 0,1%-át teszi ki.

A Költségvetési Bizottság ugyanakkor megjegyzi, hogy a többéves pénzügyi keret kezdete óta a Bizottság számos jogalkotási javaslatot² terjesztett elő, amelyek az ACER-t pénzügyi

²

– Az Európai Parlament és a Tanács rendelete a transeurópai energiaipari infrastruktúrára vonatkozó iránymutatásokról, valamint a 347/2013/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről – Az ACER forrásainak növelése a tízéves hálózatfejlesztési terv felügyeletével kapcsolatos további feladatok ellátásához. Ehhez korlátozott számú kiegészítő forrásra (1 további teljes munkaidős egyenérték) van szükség az Európai

eszközöket igénylő további új feladatokkal bízták meg.

Ezek az új feladatok az ACER számára együttesen a személyzet létszámának (a többéves pénzügyi keret 77 állandó, 36 szerződéses alkalmazottat és 4 kirendelt nemzeti szakértőt tartalmazó alaphelyzetéről 142 állandó, 47 szerződéses alkalmazottra és 10 kirendelt nemzeti szakértőre) és az előre jelzett költségvetési szükségleteknek (a költségvetés az előrejelzések szerint 16,3 millió euró helyett 22,4 millió euróra emelkedik 2027-ben) a növekedését eredményezik.

A pénzügyi programozási időszak hátralévő részében és azt követően is jelentős hatást gyakorol az uniós költségvetésre az, hogy átcsoportosításokhoz kell folyamodni a szükséges további operatív és igazgatási források biztosítása érdekében.

Az Európai Parlament számos jelentésében és állásfoglalásában megismételte azt az általános álláspontját, hogy az új feladatokat új forrásokból kell fedezni, és meg kell előzni azt a gyakorlatot, hogy az emeléseket a programkeretek utólagos kiigazítása vagy csökkentése révén „kompenzálják”. Mindazonáltal, tekintettel az új kezdeményezésekre, a további igények és a váratlan fejlemények halmozódására, józanul meg kell állapítani, hogy az EU költségvetésében az ilyen új előirányzatok alapértelmezett forrásai – a többéves pénzügyi keret felső határain belüli lekötetlen mozgástér és a nem tematikus speciális eszközök – a

Hálózatfinanszírozási Eszköz energiaprogramjából (lásd a COM(2020)0824 dokumentumban szereplő pénzügyi kimutatást).

- Az energiaágazaton belüli metánkibocsátás csökkentéséről szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre irányuló bizottsági javaslat (COM(2021)0805). Ehhez korlátozott számú kiegészítő forrásra van szükség (1 ideiglenes alkalmazott álláshely 2023-tól). A költségvetés növekedése kizárólag az álláshelyek növekedésével függ össze. A javaslat szerint az uniós hozzájárulás növelését az Európai Hálózatfinanszírozási Eszköz Energiaprogramja (CEF Energiaprogram) költségvetésének azonos mértékű csökkentésével kell ellensúlyozni.
- A megújuló gázok, a földgázok és a hidrogén belső piacairól szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre irányuló bizottsági javaslat (COM(2021)0804). Ezek a feladatok 2027-ig az ügynökség humánerőforrásának 15 további, létszámtervben szereplő álláshellyel és 6 további, szerződéses alkalmazottal történő növelését teszik szükségessé. A költségvetés növekedése kizárólag a kiegészítő személyzethez kapcsolódik. Az uniós hozzájárulás növelését a CEF Energiaprogramjának azonos mértékű csökkentése ellensúlyozza.
- A szolidaritásnak a gázbeszerzések jobb összehangolása, a határokon átnyúló gázkereskedelem és megbízható ár-referenciaértékek révén történő fokozásáról szóló tanácsi rendeletre irányuló bizottsági javaslat (COM(2022)0549). A javaslat új feladatokat határoz meg az ACER számára, mégpedig a napi LNG-árértékelés és LNG-referenciaérték megállapítását és közzétételét. Az ACER-nek meg kell felelnie az IOSCO árjelentő ügynökségekre (PRA) vonatkozó elveinek, ami tapasztalt személyzetet igényel. Az ügynökségnek további erőforrásokra is szüksége lesz a tanácsadás, az informatika és az ellenőrzési nyomvonalak tekintetében. Az ACER előirányzatainak növekedését a tervek szerint ellensúlyozza a CEF Energiaprogram keretében előirányzott kiadások kompenzációs csökkentése.
- A lakosság és a gazdaság túlzottan magas árakkal szembeni védelmét szolgáló piaci korrekciós mechanizmus létrehozásáról szóló tanácsi rendeletre irányuló bizottsági javaslat (COM(2022)0668)). A javaslat további forrásokat igényel az ACER számára. A javaslat különösen az ACER számára határoz meg új feladatokat, mégpedig a gázpiacok nyomon követését, és a Bizottság támogatását a piaci korrekciós mechanizmus aktiválásával (és későbbi deaktiválásával), valamint az EU-n belüli gázáramlás nyomon követésével. Az ACER előirányzatainak növekedését a tervek szerint ellensúlyozza a CEF Energiaprogram keretében előirányzott kiadások kompenzációs csökkentése.

B2024-es költségvetéstől kezdve gyakorlatilag vagy akár teljesen kimerülnek.

A Költségvetési Bizottság készen áll arra, hogy a következő eljárási lépések során szorosan nyomon kövesse a javaslatot, különösen az ACER emberi és pénzügyi erőforrásairól, valamint az esetleges költségvetési következményekről folytatott megbeszélések tekintetében.

Tisztelettel:

Johan Van Overtveldt

23.5.2023

A BELSŐ PIACI ÉS FOGYASZTÓVÉDELMI BIZOTTSÁG LEVELE

Cristian-Silviu Buşoi úr
elnök
Ipari, Kutatási és Energiaügyi Bizottság
BRÜSSZEL

Tárgy: Vélemény az (EU) 2019/943 és az (EU) 2019/942 rendeletnek, valamint az (EU) 2018/2001 és az (EU) 2019/944 irányelvnek az uniós villamosenergia-piaci szerkezet javítása érdekében történő módosításáról (COM(2023)0148 – C9-0049/2023 – 2023/0077(COD))

Tisztelt Elnök Úr!

A fent említett eljárás keretében a Belső Piaci és Fogyasztóvédelmi Bizottság felkérést kapott, hogy nyilvánítson véleményt az Ön bizottsága számára. 2023. március 28-i ülésén a koordinátorok úgy határoztak, hogy levél formájában nyilvánítanak véleményt annak érdekében, hogy időben be tudják nyújtani a véleményt.

A Belső Piaci és Fogyasztóvédelmi Bizottság 2023. május 23-i ülésén vizsgálta meg a kérdést. Ugyanezen az ülésen¹ a bizottság úgy határozott, hogy felkéri az Ipari, Kutatási és Energiaügyi Bizottságot (ITRE) mint illetékes bizottságot, hogy jogalkotási jelentésébe foglalja bele az alábbi javaslatokat, prioritásokat és elveket.

Üdvözlettel:

Anna Cavazzini
elnök

¹ A zárószavazáson a következők voltak jelen: Anna Cavazzini (elnök), Andrus Ansip (alelnök), Krzysztof Hetman (alelnök), Maria-Manuel Leitão-Marques (alelnök), Alex Agius Saliba, Marc Angel, Anna-Michelle Asimakopoulou, Alessandra Basso, Adam Bielan, Biljana Borzan, Vlad-Marius Botoş, Deirdre Clune, Dita Charanzová, David Cormand, Christian Doleschal, Carlo Fidanza, Elisabetta Gualmini, Alexandra Geese, Sandro Gozi, Claude Gruffat, Ivars Ijabs, Eugen Jurzyca, Arba Kokalari, Kateřina Konečná, Andrey Kovatchev, Katrin Langensiepen, Morten Løkkegaard, Adriana Maldonado López, Francisco José Millán Mon, Leszek Miller, Anne-Sophie Pelletier, Antonio Maria Rinaldi, Christel Schaldemose, Andreas Schwab, Tomislav Sokol, Ivan Štefanec, Róza Thun und Hohenstein, Edina Tóth, Tom Vandenkendelaere, Marion Walsmann.

JAVASLATOK

A Belső Piaci és Fogyasztóvédelmi Bizottság felkéri az Ipari, Kutatási és Energiaügyi Bizottságot mint illetékes bizottságot, hogy jogalkotási jelentésében vegye figyelembe az alábbi megjegyzéseket, prioritásokat és elveket:

- A. mivel a fogyasztóknak, beleértve a kisvállalkozásokat is, az ingadozó árakkal és a kiugróan magas árakkal szembeni védelme érdekében a javaslat rendelkezik a rögzített árú szerződésekhöz, valamint a dinamikus árú szerződésekhöz, illetve a több szerződéshez való jogról, valamint a szerződésekkel kapcsolatos jobb és világosabb tájékoztatáshoz való jogról. Olyan intézkedéseket is tartalmaz, amelyek megelőzik és biztosítják, hogy a kiszolgáltatott helyzetben lévő felhasználók védelmet élvezzenek a villamosenergia-ellátás szünetelésével szemben;
 - B. mivel rendelkezései a vállalkozások beruházási feltételeinek javítására és a megújuló energiával kapcsolatos beruházások fellendítésére is irányulnak, különösen a hosszú távú szerződések piacának javítása révén;
 - C. mivel a javaslat rendelkezéseket tartalmaz a villamosenergiaár-válságok idején aktiválható különleges mechanizmusokról;
1. tudomásul veszi a Bizottság javaslatát, amely az uniós villamosenergia-piac reformjára irányuló bizottsági csomag része, amely módosítja az (EU) 2019/943 rendeletet (villamosenergia-rendelet), az (EU) 2019/944 irányelvet (villamosenergia-irányelv), az (EU) 2018/2001 irányelvet (megújulóenergia-irányelv) és az (EU) 2019/942 rendeletet (ACER-rendelet), további intézkedéseket javasolva a fogyasztóknak és a vállalkozásoknak, különösen a kkv-knak a piaci áringadozással – különösen az árcsúcsokkal – szembeni védelme érdekében, növelve a szerződéses választékot és a megújuló és alacsony szén-dioxid-kibocsátású energiához való hozzáférést, valamint javítva az energiaköltségek stabilitását és kiszámíthatóságát;
 2. kéri, hogy a Parlament álláspontjának előkészítése során vegyék figyelembe a következő prioritásokat és elveket:
 - I. Belső piac: A teljes mértékben integrált uniós villamosenergia-piacnak előnyben kell részesítenie a tisztességes és nyílt versenyt a fejlett és a tagállamok között összekapcsolt villamosenergia-hálózatok mellett. Ugyanakkor biztosítani kell, hogy a villamosenergia-vásárlási megállapodások (PPA-k) és a kétirányú különbözeti szerződések (CfD) javasolt alkalmazása az új beruházások esetében önkéntes legyen, és ne akadályozza a belső piac működését. A Bizottságnak e tekintetben egyértelmű iránymutatásokat kell kidolgoznia. Az ebben az irányelvben javasolt, a villamosenergia-termelésre, a villamosenergia-infrastruktúrára és a rugalmassági szolgáltatásokra vonatkozó beruházási intézkedéseknek piaci alapúaknak kell lenniük annak biztosítása érdekében, hogy ne tántorítsuk el a magánberuházásokat.
 - II. Hozzáférhetőség és a megfizethetőség: Ahhoz, hogy a PPA-k piaca fejlődjön, a piacon megfizethető tarifák mellett, és hogy minden fogyasztó, köztük a kkv-k számára is biztosítani lehessen az energiát, ugyanakkor ösztönözve őket a

fogyasztásuk hozzáigazítására az árjelzésekhez, valamint az energiamegtakarítási beruházásokra a tagállamok biztosítják, hogy a piacon rendelkezésre álló, rögzített, illetve dinamikus árakon versenyképes kínálat álljon rendelkezésre. Villamosenergiaár-válságok idején a legsérülékenyebb háztartási fogyasztókat, köztük az energiaszegénységben élő háztartásokat megfelelő védelemben kell részesíteni, többek között olyan intézkedések révén, amelyek megvédik őket a villamosenergia-szolgáltatás szüneteltetésétől – miként az a jelenlegi javaslatban szerepel –, biztosítva a megfizethető áron történő folyamatos hozzáférést. Döntő fontosságú azonban, hogy a teljes folyamat során megfelelő egyensúly alakuljon ki a közvetlen támogatás és az energiahatékonyság előmozdításának szükségessége között, különösen az épületek felújítása és fenntartható gyakorlatok elfogadása révén.

- III. A folyamatos villamosenergia-ellátás biztosítása: Az élet szinte valamennyi területének egyre növekvő villamosítása miatt a biztonságos energiaellátás egyre nagyobb jelentőséggel bír mind a vállalkozások, mind a háztartások számára. A reformnak javítania kell a környezetet ahhoz, hogy elegendő beruházás valósuljon meg a villamosenergia-rendszer valamennyi területén: a megújuló és tiszta termelés, a szabályozható energiatermelés, az átviteli és elosztási hálózatok, valamint a tárolás és a keresletoldali válaszingtézkedések terén egyaránt. Az ellátás biztonságának további javítása érdekében a kapacitáskompenzációs mechanizmusokat a piac strukturális elemeként kell elismerni, hogy azok jobban tükrözzék az érintett tagállamok megfelelőségi igényeit és sajátos körülményeit.
- IV. Az információk átláthatósága: Minden fogyasztónak, beleértve a kkv-kat is, egyértelmű és könnyen érthető tájékoztatást kell kapnia az energiaajánlatokról és a szerződéses feltételekről az eljárás valamennyi szakaszában, így a szerződéskötést megelőző szakaszban és a szerződés megkötését követően is. Ennek ki kell terjednie az ár komponenseire, a szerződés megújításának feltételeire, a szerződés felmondásának következményeire és más vonatkozó feltételekre, valamint a villamosenergia-számlákon szereplő információkra. Az információkat valamennyi végső felhasználó számára egyértelmű, olvasható és könnyen érthető módon, valamint a fogyatékosokkal élő személyek számára hozzáférhető módon kell megjeleníteni, többek között szabványosított sablonok és iránymutatások révén. A szolgáltatóknak biztosítaniuk kell, hogy a fogyasztók jobb és egyértelműbb információkhoz jussanak, különösen a szerződéskötést megelőző tájékoztatás tekintetében, hogy lehetővé tegyék a fogyasztók számára az ajánlatok összehasonlítását.

Ezzel egyidejűleg biztosítani kell, hogy a fogyasztók számára megfelelő választék álljon rendelkezésre, és szabadon választhassanak a különféle szerződéses ajánlatok nyújtotta előnyök közül.

A szabad és versenyalapú piac előmozdítása érdekében a jelenlegi rendeletnek biztosítani kell, hogy a szolgáltatók által nyújtott információk egyértelműek és pontosak legyenek, és hogy a tájékoztatási követelményeknek eleget tegyenek anélkül, hogy túlzottan megterhelő követelményeket írnanak elő, amelyek hatással lehetnek az innovációra, vagy korlátozhatják a szolgáltatók azon képességét, hogy versenyképes árképzést és szolgáltatásokat kínáljanak.

A szolgáltatók számára nem szabad megengedni, hogy egyoldalúan megváltoztassák vagy felmondják a határozott idejű és rögzített árú szerződéseket vagy fizetési módokat. A szerződéseknek az eredeti szerződéstől eltérő feltételek melletti megújításához elő kell írni a fogyasztó kifejezett beleegyezését.

Bár a szolgáltatók tájékoztatási kötelezettségeire vonatkozóan már léteznek rendelkezések, az energiakínálat egyre összetettebbé válása és az eltérő értékesítési gyakorlatok miatt javításra van szükség. A fogyasztók rendelkezésére álló információknak elegendőnek és egyértelműnek kell lenniük és nem szabad zavarónak vagy félrevezetőnek lenniük.

Várható áremelkedések esetén a szolgáltatóknak időben tájékoztatniuk kell a változó díjszabású fogyasztókat arról, hogy miként védhetik meg magukat az áremelkedésekkel szemben, beleértve az energiamegtakarításra vonatkozó javaslatokat és az alternatív vagy előrehozott havi fizetési terveket.

Ezen túlmenően a fogyasztóknak könnyen hozzá kell férniük a villamosenergia-kínálat világos és könnyen érthető összehasonlításához anélkül, hogy tisztességtelen módon előnyben részesüljenek vagy hátrányos helyzetbe kerüljenek egyes szolgáltatók.

- V. Gondoskodás a kiszolgáltatók helyzetben lévő felhasználókról: Különös figyelmet kell fordítani a kiszolgáltatók helyzetben lévő háztartási felhasználók szükségleteire, köztük az alacsony jövedelmű, a fogyatékkal élő és az életmentő készülékekhez villamos energiát igénylő fogyasztókra, figyelembe véve az (EU) 2020/1563 bizottsági ajánlásban szereplő, az energiaszegénységre vonatkozó mutatókat, a lekapcsolás egész évben történő betiltásával. A lekapcsolást minden háztartási fogyasztó esetében be kell tiltani a kritikus időszakokban, beleértve a hétvégéket és a munkaszüneti napokat is. Különösen előnyös lenne a részletfizetések engedélyezése.

A lekapcsolás tilalma és a részletekben történő kifizetések lehetővé tétele mellett más intézkedéseket is meg kell hozni a kiszolgáltatók fogyasztók támogatása érdekében, ideértve energiahatékonysági tanácsadás és támogatás nyújtását, valamint az energiamegtakarítást ösztönző célzott támogatási intézkedéseket, a sürgősségi alapokhoz való hozzáférés biztosítását és célzott tájékoztatási programok kidolgozását. Ezeket az intézkedéseket úgy kell kialakítani, hogy támogassák a kiszolgáltatók fogyasztókat anélkül, hogy indokolatlan terheket rónának a szolgáltatókra, vagy korlátoznák a versenyt az energiapiacokon.

A tagállamoknak ki kell jelölniük egy végső szolgáltatót, azonban ez a követelmény nem vezethet meghatározott minimáláron történő villamosenergia-ellátáshoz.

- VI. Az energiarendszer digitalizációjában rejlő lehetőségek megragadása és kiaknázása: Valamennyi fogyasztó aktív részvételének támogatása érdekében a villamosenergia-szolgáltatásokat online könnyen hozzáférhetővé kell tenni, többek között a fogyatékkal élő személyek és az idősek számára is. Ez a hozzáférhetőség érdekében kialakított funkcionális és egyszerű interfészeket keresztül érhető el. Az energiarendszer digitalizálásának a jövőbeli villamosenergia-piacok és -rendszerek kulcsfontosságú elemének kell lennie,

többek között azáltal, hogy a fogyasztó mint termelő számára nagyobb szerepvállalást biztosít. Ugyanakkor fontos biztosítani a magas szintű biztonsági és adatvédelmi normák fenntartását a fogyasztók magánéletének és személyes adatainak védelme érdekében. Ez semmiképpen sem akadályozhatja meg a villamosenergia-szolgáltatókat abban, hogy egyszerű és gyors hozzáférést biztosítsanak ügyfélszolgálatukhoz telefonon vagy más módon minden olyan fogyasztó számára, aki nem rendelkezik internet-hozzáféréssel.

- VII. Arányosság: Biztosítani kell, hogy a tagállamok számára engedélyezett állami beavatkozások ne vezessenek a piac torzulásához vagy szétaprózódásához, hanem fenntartsák az egységes piacot, és magas szintű fogyasztóvédelmet biztosítsanak. Minden ilyen ideiglenes intézkedésnek pontosan célzottnak, kellően indokoltnak, bizonyítékokon alapulónak és arányosnak kell lennie és a lehető leghamarabb meg kell szüntetni azokat.
- VIII. Koordináció: A Bizottságnak, a nemzeti szabályozó hatóságoknak és az ACER-nek szisztematikusan nyomon kell követniük a tagállamok által bevezetett intézkedéseknek és mechanizmusoknak a villamos energia belső piacára gyakorolt hatását, és e nyomon követésnek ki kell terjednie a versenyre, a fogyasztók választási lehetőségeire és a piac hatékony működésére gyakorolt hatás értékelésére.
- IX. Átláthatóság, kommunikáció és párbeszéd: Az energiapiaccal kapcsolatos valamennyi intézkedést átlátható módon kell kidolgozni és végrehajtani, bevonva az összes érintett érdekelt felet (beleértve a fogyasztói szervezeteket, a kkv-k képviselőit, az energiaszolgáltatókat, a szabályozókat és más érintett szereplőket). Adott esetben biztosítani kell az érdekelt felekkel folytatott folyamatos párbeszédet.
- X. Alternatív vitarendezés: A fogyasztók számára hozzáférést kell biztosítani az energiára szakosodott alternatív vitarendezési testületekhez, és támogatni kell őket a jogaikkal és kötelezettségeikkel kapcsolatos vitákban. Ennek ki kell terjednie a szolgáltatókkal a villamosenergia-vásárlással és -értékesítéssel kapcsolatban, a villamosenergia-közösségekkel és a helyi energiaközösségekkel, valamint a velük energiamegosztási megállapodásokat kötő felekkel folytatott vitákra is.
- XI. A villamos energia egyéges piacának integritása: A tagállamok által bevezetett intézkedéseknek és mechanizmusoknak figyelembe kell venniük a versenyre, a szolgáltatásnyújtás szabadságára és a villamos energia belső piacának működésére gyakorolt hatásokat a tisztességes és nyílt verseny, az egyenlő versenyfeltételek és az egységes piac alapját képező alapelvek tiszteletben tartásának biztosítása érdekében.
- XII. Határokon átnyúló hozzáférés az energiához: Az energiapiacot tovább kell integrálni az Unión belül annak érdekében, hogy a fogyasztók energiaellátási szerződéseket köthessenek régiójukon vagy tagállamukon kívüli energiaszolgáltatókkal a verseny előmozdítása, a fogyasztók választási lehetőségeinek növelése és az árak csökkentése érdekében. Ezt különösen a határ menti régiókban kell előmozdítani, ahol az energiahálózatok integráltak. A tagállamoknak gyakorlati intézkedéseket kell biztosítaniuk a határokon átnyúló

értékesítést végző szolgáltatók számára, például egyértelmű és átlátható adózási szabályokat, szolgáltatási minimumkövetelményeket, az adminisztratív eljárások egyszerűsítését, valamint egyértelmű fogyasztóvédelmi és vitarendezési szabályokat.

ELJÁRÁS AZ ILLETÉKES BIZOTTSÁGBAN

Cím	Az (EU) 2018/2001 és az (EU) 2019/944 irányelvnek az uniós villamosenergia-piaci szerkezet javítása érdekében történő módosítása			
Hivatkozások	COM(2023)0148 – C9-0038/2024 – 2023/0077B(COD)			
Az Európai Parlamentnek történő benyújtás dátuma	14.3.2023			
Illetékes bizottság A plenáris ülésen való bejelentés dátuma	ITRE 29.2.2024			
Véleménynyilvánításra felkért bizottságok A plenáris ülésen való bejelentés dátuma	BUDG 29.2.2024	ECON 29.2.2024	IMCO 29.2.2024	
Előadók A kijelölés dátuma	Nicolás González Casares 11.4.2023			
Vizsgálat a bizottságban	24.4.2023	23.5.2023	25.10.2023	28.11.2023
	7.12.2023	15.1.2024		
Az elfogadás dátuma	19.7.2023			
A zárószavazás eredménye	+ : 55 - : 15 0 : 2			
Benyújtás dátuma	22.3.2024			

AZ ILLETÉKES BIZOTTSÁG NÉV SZERINTI ZÁRÓSZAVAZÁSA

55	+
ID	Paolo Borchia, Rosanna Conte, Elena Lizzi, Antonio Maria Rinaldi
NI	Francesca Donato
PPE	Hildegard Bentele, Vasile Blaga, Franc Bogovič, Cristian-Silviu Buşoi, Jerzy Buzek, Maria da Graça Carvalho, Pilar del Castillo Vera, Christian Ehler, Seán Kelly, Andrius Kubilius, Dace Melbārde, Markus Pieper, Massimiliano Salini, Sara Skyttedal, Maria Spyrali, Ivan Štefanec, Henna Virkkunen, Pernille Weiss
Renew	Nicola Beer, Nicola Danti, Martina Dlabajová, Valter Flego, Ivars Ijabs, Mauri Pekkarinen, Morten Petersen, Susana Solís Pérez, Nils Torvalds, Emma Wiesner
S&D	Beatrice Covassi, Matthias Ecke, Niels Fuglsang, Jens Geier, Nicolás González Casares, Romana Jerković, César Luena, Dan Nica, Tsvetelina Penkova, Daniela Rondinelli, Nacho Sánchez Amor, Patrizia Toia, Carlos Zorrinho
Verts/ALE	Michael Bloss, Damian Boeselager, Ignazio Corrao, Henrike Hahn, Niklas Nienass, Ville Niinistö, Jutta Paulus, Manuela Ripa, Jordi Solé

15	-
ECR	Ladislav Ilčić, Zdzisław Krasnodębski, Johan Nissinen, Nicola Procaccini, Elżbieta Rafalska, Robert Roos, Grzegorz Tobiszowski
ID	Marie Dauchy, Thierry Mariani
NI	Edina Tóth
PPE	François-Xavier Bellamy, Arnaud Danjean
Renew	Christophe Grudler
The Left	Marisa Matias, Marina Mesure

2	0
S&D	Robert Hajšel, Ivo Hristov

Jelmagyarázat:

+ : mellette

- : ellene

0 : tartózkodás